

**Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus
IŠVADA
dėl Lietuvos Respublikos 1997 metų valstybės biudžeto įvykdymo
apyskaitos**

1	BENDRASIS 1997 METŲ VALSTYBĖS BIUDŽETO VYKDYMO VERTINIMAS	3
1.1	Pajamos.....	3
1.2	Išlaidos	8
1.3	Biudžeto deficito finansavimas	10
1.4	Bendrosios išvados dėl 1997 metų valstybės biudžeto pajamų ir išlaidų	12
1.5	Valstybės skola.....	12
2	VALSTYBĖS BIUDŽETO VYKDYMO KONTROLĖS REZULTATAI	14
2.1	Išlaidos	14
2.2	Biudžetinių įstaigų įsiskolinimai.....	19
2.3	Valstybės išdo įstatymo įgyvendinimo eigos įvertinimas.....	19
2.4	Kiti reikšmingi pastebėjimai.....	21
3	VALSTYBĖS KONTROLĖS STEBIMOS PROBLEMOS	24
4	BENDROSIOS IŠVADOS	25
5	PRIEDAI	26
5.1	PRIEDAS 6.....	26
5.2	PRIEDAS 7.....	27
5.3	PRIEDAS 8.....	28
5.4	PRIEDAS 9.....	29
5.5	PRIEDAS 10.....	30
5.6	PRIEDAS 11.....	31
5.7	PRIEDAS 12.....	38

PRATARMĖ

Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė atliko šalies Vyriausybės parengtos Lietuvos Respublikos 1997 metų valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos (toliau - Apyskaita) įvertinimą, apibendrino tikrinimų rezultatus ir parengė šią išvadą Seimui.

Lietuvos Respublikos 1997 metais valstybės biudžeto vykdymą reglamentavo 1996 m. gruodžio 23 d. Lietuvos Respublikos 1997 metų valstybės biudžeto ir atskaitymų į savivaldybių biudžetus normatyvų bei dotacijų patvirtinimo įstatymas Nr.VIII-50 (toliau - Valstybės biudžeto 1997 metų įstatymas), Lietuvos Respublikos biudžetinės sandaros įstatymas, kiti teisės aktai.

Apyskaitos duomenys Išvadoje įvertinti atsižvelgiant į Valstybės biudžeto 1997 metų įstatymo, jo pakeitimų, kitų valstybės biudžeto lėšų naudojimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus.

Analizuodami 1997 metų valstybės biudžeto vykdymą, naudojomes ne tik Apyskaitos duomenimis, bet ir Lietuvos banko, Finansų ministerijos, Statistikos departamento, Lietuvos informacijos instituto informacine analitine medžiaga.

Rengdami išvadą tikrinome:

- bendruosius Apyskaitos sudarymo klausimus (Finansų ministerija);
- 53 biudžetines įstaigas;
- įstaigas, kuriose, Apyskaitos duomenimis, buvo pažeisti įstatymu nustatyti valstybės biudžeto asignavimų limitai;
- valstybės biudžeto lėšų panaudojimą 123 įstaigose ir organizacijose, kurioms 1997 metais buvo skirtos lėšos iš Vyriausybės rezervo fondo.

Tikrinimai buvo vykdomi pagal Valstybės kontrolės metinę darbo programą bei remiantis pagrindiniais Tarptautinės aukščiausiųjų kontrolės institucijų organizacijos audito standartais.

Biudžetinės sandaros įstatymas ir Vyriausybės nutarimai numato, kad Apyskaita turi būti sudaryta remiantis tokiais pat rodikliais ir apimtimi, kaip patvirtinta metiniame biudžeto įstatyme. Tačiau išsami Apyskaitos sudarymo tvarka įstatymais ar Vyriausybės nutarimais nepatvirtinta, todėl Išvada parengta remiantis Seimui ir Valstybės kontrolei pateiktų dokumentų apimtimi ir struktūra.

Šiais metais pirmą kartą kartu su šia Išvada atskiru dokumentu teikiame ir Valstybės kontrolės išvadą dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ataskaitos apie valstybės skolą 1997 metais.

Išvadoje teikiami tik tie duomenys ir išvados, kurie manome esant reikšmingais svarstant Apyskaitą.

Išvadą sudaro:

- bendrasis 1997 metų valstybės biudžeto vykdymo vertinimas;
- valstybės biudžeto vykdymo kontrolės rezultatai;
- Valstybės kontrolės stebimos problemos;
- priedai, tarp kurių:
 - Valstybės kontrolės 1997 metų veiklos ataskaita (1 priedas);
 - Valstybės kontrolės išvada dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ataskaitos apie valstybės skolą 1997 metais (2 priedas).

1 BENDRASIS 1997 METŲ VALSTYBĖS BIUDŽETO VYKDYMO VERTINIMAS

Valstybės biudžeto 1997 metų įstatymu (1997 m. birželio 26 d. įstatymo Nr.VIII-337, 1997 m. spalio 21 d. įstatymo Nr.VIII-464 redakcija) patvirtinta 6084736 tūkst. Lt pajamų, 6782586 tūkst. Lt išlaidų (išlaidos viršija pajamas 697850 tūkst.Lt) ir 100000 tūkst. Lt kasos apyvartos lėšų.

Vyriausybės parengtoje 1997 metų valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitoje pajamų planas nurodytas 6084736 tūkst. Lt, išlaidų planas 6782586 tūkst. Lt, tai yra tiek, kiek patvirtinta Lietuvos Respublikos 1997 metų valstybės biudžeto įstatymu.

1.1 Pajamos

Lietuvos Respublikos Seimas 1997 metų valstybės biudžeto pajamų užduotis tikslino 1997 m. spalio 21 d. Lietuvos Respublikos 1997 metų valstybės ir savivaldybių biudžetų pakeitimo įstatymu Nr.VIII-464 (nustatė 1997 metų valstybės biudžeto pajamų užduotį 6084736 tūkst. Lt, t.y. ją padidino 65000 tūkst. Lt).

Remiantis Apyskaita į valstybės biudžetą surinkta:

- **6130347 tūkst. Lt pajamų, arba 45611 tūkst. Lt daugiau, nei nustatyta Valstybės biudžeto 1997 metų įstatymu (užduotis įvykdyta 100,7 proc.);**
- **1503130 tūkst. Lt, arba 132,5 proc. daugiau nei 1996 metais.**

Pajamų gavimo užduočių vykdymo analizė pagal atskirus mokesčius ir kitus mokėjimus pateikta 1 lentelėje ir 3 priede.

Iš pateiktų Apyskaitos duomenų matyti, kad **neįvykdytos tokios atskirų pajamų rūšių užduotys:**

- pridėtinės vertės mokesčio - 97,7 proc., arba negauta 77946 tūkst. Lt pajamų;
- akcizų - 94 proc., arba negauta 74952 tūkst. Lt pajamų;
- konsulinio mokesčio - 97,9 proc., arba negauta 740 tūkst. Lt pajamų;
- palūkanų už valstybės kapitalo naudojimą - 87,5 proc., arba negauta 1663 tūkst. Lt pajamų;
- dividendų už akcijas - 65,4 proc., arba negauta 36516 tūkst. Lt pajamų;
- pajamų iš baudų ir konfiskacijų - 86,9 proc., arba negauta 2519 tūkst. Lt pajamų.

Kitų pajamų rūšių planinės užduotys įvykdytos.

Valstybės biudžeto 1997 metų pajamų užduočių įvykdymas
(pagal atskirus mokesčius ir kitus mokėjimus)*

tūkst. Lt

Eil. Nr.	Pajamų pavadinimas	1997 metų valstybės biudžetas				Faktiškai gauta pajamų 1996 metais
		Užduotis nustatyta įstatymu	Patikslinta užduotis	Faktiškai gauta	Patikslintos užduoties įvykdymas (proc.)	
1.	Fizinių asmenų pajamų mokestis	372766,0	372766,0	426461,0	114,4	571817,0
2.	Juridinių asmenų pelno mokestis	461082,0	461082,0	479375,0	104,0	370375,0
3.	Pridėtinės vertės mokestis	3425728,0	3425728,0	3347782,0	97,7	2279536,0
4.	Akcizai	1240000,0	1240000,0	1165048,0	94,0	835978,0
5.	Tarptautinės preky-bos ir sandorių mokesčiai	120000,0	120000,0	270796,0	225,7	214489,0
6.	Konsulinis mokestis	35000,0	35000,0	34260,0	97,9	26511,0
7.	Žyminis mokestis	106360,0	106360,0	121902,0	114,6	106509,0
8.	Mokestis už valsty-binius gamtos išteklius	38155,0	38155,0	44518,0	116,7	28937,0
9.	Lietuvos banko likutinis pelnas	6000,0	6000,0	21749,0	362,5	7565,0
10.	Palūkanos už valsty-binį kapitalą	13270,0	13270,0	11607,0	87,5	11924,0
11.	Dividendai už akcijas	105664,0	105664,0	69148,0	65,4	21331,0
12.	Pajamos iš baudų ir konfiskacijų	19200,0	19200,0	16681,0	86,9	21534,0
13.	Mokestis už aplin-kos teršimą	12511,0	12511,0	21412,0	171,1	17396,0
14.	Ilgalaikio turto rea-lizavimo pajamos			1912,0		1575,0
15.	Kitos pajamos	64000,0	64000,0	97696,0	152,7	83195,0
16.	Lėšos, papildomai gautos vykdant vals-tybės biudžetą		65000,0			
17.	Lėšos, gautos iš savi-valdybių biudžetų					28545
	Iš viso pajamų	6019736,0	6084736,0	6130347	100,7	4627217,0

* Vyriausybės parengtos Apyskaitos duomenys.

Fizinių asmenų pajamų mokesčio užduotis įvykdyta 114,4 proc. (surinkta 53695 tūkst. Lt daugiau). Tam įtakos turėjo didėjantis vidutinis mėnesio darbo užmokestis. Statistikos duomenimis, palyginus su 1996 metais, 1997 metų vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis išaugo 25 proc. Taip pat teigiamą įtaką turėjo 1997 06 24 įsigaliojęs Lietuvos Respublikos fizinių asmenų pajamų mokesčio laikinojo įstatymo papildymo 26¹ straipsniu ir 1,24,26,30 straipsnių pakeitimo įstatymas (Žin., 1997, Nr.61-1443), kuris išplėtė šio mokesčio bazę, t.y. nustatė, kad apmokestinamos užsienio valstybių įmonių iš Lietuvos Respublikos juridinio asmens teisių neturinčių individualių (personalinių) įmonių ir ūkinių bendrijų gautos pajamos už suteiktas rinkotyros, konsultavimo, tarpininkavimo paslaugas, už suteiktą teisę naudotis prekių ženklais, licencijomis, firmų vardais, taip pat apmokestinamos sumos, išmokamos juridinio asmens teisių neturinčių individualių (personalinių) įmonių ir ūkinių bendrijų užsienio valstybių įmonėms, įregistruotoms lengvatinio mokesčio tarifo valstybėse arba zonose.

Įstatymų pakeitimai ir papildymai, kuriais išplėsta mokesčių bazė, turėjo teigiamos įtakos ir *juridinių asmenų pelno mokesčio* užduočių įvykdymui 104 procentais (gauta viršplaninių pajamų 18293 tūkst. Lt), būtent:

- Lietuvos Respublikos juridinių asmenų pelno mokesčio įstatymo 1,2,3,7,11 straipsnių pakeitimo ir papildymo 20 straipsniu 1997 03 27 įstatymu Nr.VIII-165 (Žin., 1997, Nr.28-661) nustatyta, kad užsienio valstybių įmonių pelno mokesčio objektas yra visos iš Lietuvos Respublikos juridinių asmenų gaunamos pajamos už suteiktas rinkotyros, konsultavimo, tarpininkavimo paslaugas ir už suteiktą teisę naudotis prekių ženklais, licencijomis, firmų vardais, o parduodant materialųjį ilgalaikį turtą pigiau negu jo likutinė vertė, realizavimo pajamas sudaro suma, ne mažesnė už turto likutinę vertę.
- Lietuvos Respublikos juridinių asmenų pelno mokesčio įstatymo papildymo 4¹ straipsniu ir 2,7 straipsnių pakeitimo 1997 06 24 įstatymu Nr.VIII-290 (Žin., 1997, Nr.61-1442) nustatyta, kad užsienio valstybių įmonių, įregistruotų lengvatinio mokesčio tarifo valstybėse arba zonose, pelno mokesčio objektas yra iš Lietuvos Respublikos juridinių asmenų gaunamos pajamos.

Tarptautinės prekybos ir sandorių mokesčių užduotis įvykdyta 225,7 proc., į valstybės biudžetą gauta 150796 tūkst. Lt viršplaninių pajamų. Tai lėmė ribotas tarifinių kvotų taikymas ir kai kurių prekių kontrolinių kainų, nuo kurių skaičiuojami maito mokesčiai, padidinimas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. birželio 25 d. nutarimu Nr.751 "Dėl importuojamų prekių kainų jų muitiniam įvertinimui". Be to, 1997 metais padidėjo importo ir eksporto prekių srautai.

Žyminio mokesčio užduotis įvykdyta 114,6 proc., į valstybės biudžetą gauta 15542 tūkst. Lt viršplaninių pajamų.

Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius užduotis įvykdyta 116,7 proc., į valstybės biudžetą gauta 6363 tūkst. Lt viršplaninių pajamų. Pagrindinės priežastys buvo tokios: mokesčių indeksavimas (Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos ministerijos 1997 06 20 raštas Nr.2-07-18-18 bei 1997 09 29 raštas Nr.2-07-2567), naftos išteklių palankios pardavimo kainos, pradėti eksploatuoti nauji gintaro ištekliai.

Mokesčio už aplinkos teršimą užduotis įvykdyta 171,1 proc., į biudžetą gauta 8901 tūkst. Lt viršplaninių pajamų. Šio mokesčio įplaukos padidėjo dėl naujų firmų, turinčių mobilių taršos šaltinių, įregistravimo mokesčių mokėtojais ir dėl padidėjusios pramonės įmonių keliamos taršos apimčių.

Gauta pajamų iš ilgalaikio turto realizavimo (1912 tūkst. Lt), nors Valstybės biudžeto 1997 metų įstatyme tai nebuvo planuota.

Kitų pajamų užduotis įvykdyta 152,7 proc., gauta 33696 tūkst. Lt viršplaninių pajamų. Kitų pajamų straipsnio užduoties viršijimo priežastis ta, kad į valstybės biudžetą kitas pajamas buvo įskaityta 45000 tūkst. Lt Lietuvos valstybinio komercinio banko gražinta paskola. Šio banko likvidumui palaikyti 1996 m. buvo suteikta 90000 tūkst. Lt paskola, lėšas skiriant iš parduotų Lietuvos Respublikos Vyriausybės obligacijų. Gražinta paskolos dalis įskaityta į pajamas vykdant Lietuvos Respublikos 1997 m. valstybės ir savivaldybių biudžetų pakeitimo įstatymo Nr.VIII-464 2 punktą (Žin., 1997, Nr.98-2482), kuriuo nustatyta, kad Lietuvos valstybinio komercinio banko Vyriausybei gražinamą paskolą, suteiktą pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 09 12 nutarimą Nr.1056 "Dėl paskolos Lietuvos valstybiniam komerciniam bankui suteikimo" banko likvidumui palaikyti, reikia įskaityti į valstybės biudžeto pajamas.

Atskirų mokesčių nesurinkimo veiksniai yra tokie:

- *Pridėtinės vertės mokesčiai* sudarė didžiausią valstybės biudžeto pajamų užduoties dalį - 56,3 procento Lietuvos Respublikos 1997 metų valstybės biudžeto įstatymu numatytų gauti pajamų, be to, ši užduotis buvo 50,3 procento didesnė nei 1996 metų faktinės šio mokesčio įplaukos. Skaičiuojant 1997 m. pridėtinės vertės mokesčio pajamų užduotį daryta prielaida, kad 1996 m. pridėtinės vertės mokesčio pajamų užduotis nebus įvykdyta (įvykdymas 92 procentai) ir bus negauta 200000 tūkst. Lt pajamų (patikslinta 1996 m. užduotis - 2511087 tūkst. Lt, numatoma įvykdyti - 2311087 tūkst. Lt). Valstybės biudžeto 1996 metų apyskaitos duomenimis, 1996 metais pridėtinės vertės mokesčio pajamų mokesčio užduotis įvykdyta 90,8 proc., negauta 231551 tūkst. Lt pajamų. Taigi 1996 metų pridėtinės vertės mokesčio pajamų užduotis įvykdyta dar mažesniu procentu, nei buvo vertinama prognozuojant 1997 metų valstybės biudžeto pajamų užduoties.

Pridėtinės vertės mokesčio pajamų užduoties 1997 metų prognozė buvo skaičiuojama naudojant bendrojo vidaus produkto, skirto namų ūkio vartojimui, rodiklį taip pat atsižvelgiant į mokesstinės bazės pasikeitimus dėl panaikinamų pridėtinės vertės mokesčio lengvatų už maisto produktus, pagamintus šalyje, bei už komunalines paslaugas. Skaičiavime nurodytos 1997 metų atitinkamo ketvirčio prognozuojamos namų ūkio išlaidos 4672 Lt, o 1996 m. - 4211 Lt. Kitaip tariant, vidutinės mėnesinės ūkio vartojimo išlaidos 1997 m. atitinkamame ketvirtyje buvo prognozuotos 1557 Lt, o 1996 m. - 1403,7 Lt (padidėjimas - 153,3 Lt). Statistikos departamento duomenimis, vidutinės mėnesinės namų ūkio vartojimo išlaidos 1997 m. IV ketvirtyje - 416,5 Lt, o 1996 m. - 348,1 Lt (padidėjimas - 68,4 Lt). Tai rodo, kad pridėtinės vertės mokesčio pajamų 1997 m. prognozės skaičiavime namų ūkio vartojimo išlaidų augimas, lyginant su 1996 m., buvo numatytas didesnis nei pagal Statistikos departamento duomenis.

- Akcizų 1997 m. valstybės biudžeto pajamų plane užduotis buvo 48,3 proc. didesnė nei 1996 metų faktiškos akcizų įplaukos. Skaičiuojant valstybės biudžeto 1997 m. pajamų planą daryta prielaida, kad 1996 m. bus gauta pajamų iš akcizų tiek, kiek planuota (945525 tūkst. Lt). Tačiau faktiškai akcizų užduotis 1996 m. neįvykdyta (88,4 proc., arba į valstybės biudžetą negauta 109547 tūkst. Lt).

Pagal Lietuvos Respublikos 1997 metų valstybės biudžeto projekte esančių akcizų apskaičiavimus 1997 m. buvo prognozuojama 1090000 tūkst. Lt akcizų įplaukų. Valstybės biudžeto 1997 metų įstatymu patvirtinta pajamų iš akcizų užduotis buvo 1240000 tūkst. Lt. Apyskaitos duomenimis, 1997 m. faktiškai gauta 1165048 tūkst. Lt įplaukų iš akcizų, t.y. 6,9 proc. daugiau, nei prognozuota pagal 1997 m. valstybės biudžeto projektą, ir 6,1 procento mažiau, nei patvirtinta pajamų užduotis Valstybės biudžeto 1997 metų įstatymu. Be to, viena iš esminių akcizų nesurinkimo priežasčių yra ir akcizų mokėtojų realizuojamos produkcijos apimčių mažėjimas.

- Konsulinio mokesčio nesurinkimui didelę įtaką turėjo 1997 m. įsigaliojęs bevizis režimas su Švedija, Suomija. Be to, nuo 1997 m. liepos 19 d. Lietuvos Respublikos teritorijoje įsigaliojo Hagos Konvencija "Dėl užsienio valstybėse išduotų dokumentų legalizavimo panaikinimo".
- Palūkanų už valstybinio kapitalo naudojimą pajamų užduoties neįvykdymą apsprendė valstybės įmonės "Lietuvos telekomas" nuo 1997 m. liepos 1 d. reorganizavimas į akcinę bendrovę "Lietuvos telekomas".
- Dividendų už akcijas nesurinkimui didelę įtaką turėjo tai, kad kai kurios įmonės dividendams skirtą pelno dalį skyrė gražinti kreditams, panaudotiems investiciniams projektams įgyvendinti.
- Neigiamą įtaką valstybės biudžeto pajamų užduočių vykdymui turėjo didėjančios įmonių mokesčių ir delspinigių nepriemokos bei atidėti mokesčiai. Mokesčių nepriemokos į valstybės ir savivaldybių biudžetus 1997 m. sausio 1 d. sudarė 1162409 tūkst. Lt, 1998 m. sausio 1 d. - 1344595 tūkst. Lt, padidėjo 182186 tūkst. Lt, arba 15,7 proc.

Nepriemokos (kartu su delspinigiais) valstybės biudžetui 1997 m. sausio 1 d. sudarė 890866 tūkst. Lt, 1998 m. sausio 1 d. - 948197 tūkst. Lt, t.y. padidėjo 57331 tūkst. Lt, arba 6,4 proc. Fizinį asmenų pajamų mokesčio nepriemoka padidėjo 2282 tūkst. Lt (74016-71734=2282), juridinių asmenų pelno mokesčio - 60240 tūkst. Lt (162368-102128=60240), kitų mokesčių - 57877 tūkst. Lt (140588-82711=57877). Pridėtinės vertės mokesčio nepriemoka sumažėjo 54225 tūkst. Lt (578616-524391=54225), akcizų - 6462 tūkst. Lt (30575-24113=6462), palūkanų už valstybinį kapitalą - 2381 tūkst. Lt (25102-22721=2381) (išsami analizė 4 priede). Nepriemokos didėjo dėl vėluojančių atsiskaitymų tarp ūkio subjektų.

- Remiantis Lietuvos Respublikos mokesčių mokėtojų atleidimo nuo priskaičiuotų, bet nesumokėtų delspinigių ir baudų 1997 m. vasario 25 d. įstatymu Nr.VIII-128 (Žin., 1997, Nr.20-450), finansų ministrui pavesta Vyriausybės nustatyta tvarka priimti sprendimus atleisti mokesčių mokėtojus nuo priskaičiuotų, bet nesumokėtų delspinigių ir baudų už nesumokėtus arba ne laiku sumokėtus mokesčius, kurie buvo ar turėjo būti apskaičiuoti iki 1996 m. sausio 1 d. Vyriausybė 1997 m. gegužės 8 d. nutarimu Nr.447 "Dėl atleidimo nuo delspinigių ir baudų už nesumokėtus arba ne laiku sumokėtus mokesčius, mokamus į valstybės (savivaldybės) biudžetą ar valstybinius fondus, tvarkos patvirtinimo" patvirtino Atleidimo nuo delspinigių ir baudų už nesumokėtus arba ne laiku sumokėtus mokesčius, mokamus į valstybės (savivaldybės) biudžetą ar valstybinius fondus, tvarką (Žin., 1997, Nr.41-1015). Pagal finansų ministro sprendimus 1997 metais mokesčių mokėtojai buvo atleisti nuo 74325,7 tūkst. Lt baudų ir delspinigių mokėjimo. Be to, taip pat remiantis įstatymais, 1997 metais (iki 1998 01 01) buvo atidėtas 66724 tūkst. Lt mokėjimo terminas. Pagal mokesčių rūšis atidėjimai atrodė taip:
 - fizinių asmenų pajamų mokesčiai - 4575 tūkst. Lt;
 - juridinių asmenų pelno mokesčiai - 25270 tūkst. Lt;
 - pridėtinės vertės mokesčiai - 17604 tūkst. Lt;
 - akcizai - 3141 tūkst. Lt;

- žemės nuomos mokestis - 116 tūkst. Lt;
- nekilnojamojo turto mokestis - 287 tūkst. Lt;
- palūkanos už valstybinį kapitalą - 1767 tūkst. Lt;
- kiti mokesčiai - 13964 tūkst. Lt.

Išsamesni duomenys apie atidėtas įmokas 5 priede.

Valstybės biudžeto 1997 metų pajamų struktūra, jos pasikeitimas ir palyginimas su 1996 metais pateiktas 2 lentelėje ir [6 priede](#).

Valstybės biudžeto 1997 metų pajamų struktūroje, palyginus ją su 1996 metais, įvyko dideli pokyčiai (2 lentelė):

- fizinių asmenų pajamų mokestis (7,0 proc. - 12,3 proc.);
- pridėtinės vertės mokestis (54,6 proc. - 49,3 proc.);
- dividendai už akcijas (1,1 proc. - 0,5 proc.).

Iš valstybės biudžeto 1997 metų pajamų struktūros, pateiktos 3 priede, matyti, kad faktiškai surinktų pajamų struktūra beveik nesiskiria nuo patikslinto plano pajamų struktūros.

2 lentelė

Valstybės biudžeto 1997 metų pajamų struktūra procentais

Eil. Nr.	Pajamų pavadinimas	1997 metų valstybės biudžeto pajamų struktūra		1996 m. valstybės biudžeto pajamų struktūra
		patikslinta užduotis	faktinis įvykdymas	
1.	Fizinių asmenų pajamų mokestis	6,1	7,0	12,3
2.	Juridinių asmenų pelno mokestis	7,6	7,8	8,0
3.	Pridėtinės vertės mokestis	56,3	54,6	49,3
4.	Akcizai	20,4	19,0	18,1
5.	Tarptautinės prekybos ir sandorių mokesčiai	2,0	4,4	4,6
6.	Konsulinis mokestis	0,6	0,6	0,6
7.	Žyminis mokestis	1,7	2,0	2,3
8.	Mokestis už valstybinius gamtos išteklius	0,6	0,7	0,6
9.	Lietuvos banko likutinis pelnas	0,1	0,4	0,2
10.	Palūkanos už valstybinį kapitalą	0,2	0,2	0,2
11.	Dividendai už akcijas	1,7	1,1	0,5
12.	Pajamos iš baudų ir konfiskacijų	0,3	0,3	0,5
13.	Mokestis už aplinkos teršimą	0,2	0,3	0,4
14.	Ilgalaikio turto realizavimo pajamos	-	-	-
15.	Kitos pajamos	1,1	1,6	1,8
16.	Lėšos, papildomai gautos vykdant valstybės biudžetą	1,1	-	-
17.	Lėšos, gautos iš savivaldybių biudžetų pagal LR 1997 10 21 įstatymą Nr. VIII-464 bei pasikeitus įstaigų pavaldumui	-	-	0,6
	Iš viso pajamų	100,0	100,0	100,0

1.2 Išlaidos

Lietuvos Respublikos 1997 metų valstybės biudžeto įstatymu (1996 m. gruodžio 23 d. Nr.VIII-50) patvirtinta 6717586 tūkst. Lt išlaidų. Valstybės biudžeto išlaidos 1997 metais tikslintos dviem įstatymais (1997 06 26 Nr.VIII-337, 1997 10 21 Nr.VIII-464). Šiais įstatymais peržiūrėtos ir padidintos asignavimų valdytojams bendrosios išlaidų apimtys. Bendroji išlaidų apimtis padidinta 65000 tūkst. Lt 1997 m. spalio 21 d. įstatymu Nr.VIII-464 (išlaidų patvirtinta 6782586 tūkst. Lt) (analizė [7 priede](#)).

Apyskaitos duomenimis, patikslinta išlaidų užduotis - 6782586 tūkst. Lt, kasinės išlaidos - 6570605,5 tūkst. Lt, t.y. 211980,5 tūkst. litų mažiau, arba 96,9 proc.

Didžiausios Valstybės biudžeto įstatymu skirtos, tačiau nepanaudotos sumos buvo tokios: 1) 67387,9 tūkst. Lt nepanaudota gyventojams kompensuoti už šiluminę energiją (patikslinta užduotis - 81606,9 tūkst. Lt, kasinės išlaidos - 14219 tūkst. Lt, arba 17,4 proc.); 2) 55937,5 tūkst. Lt nepanaudota išlaidoms, susijusioms su vidaus ir užsienio skola (patikslinta užduotis - 364453 tūkst. Lt, kasinės išlaidos - 308515,5 tūkst. Lt, arba 84,6 proc.); 3) 25475,2 tūkst. Lt - gyventojų indėlių, sukauptų iki 1991 02 26, kompensavimui (patikslinta užduotis - 35000 tūkst. Lt, kasinės išlaidos - 9524,8 tūkst. Lt, arba 27,2 proc.).

Lyginant asignavimus, skirtus socialinei apsaugai, globali ir rūpybai pagal patikslintas Valstybės biudžeto 1997 metų išlaidų užduotis, su kasinėmis išlaidomis (Finansų ministerijos duomenimis) matyti, jog nepanaudota 40591,7 tūkst. Lt skirtų lėšų, iš jų reikšmingesnės:

- 10 mln. Lt dėl to, kad planuodamos lėšų poreikį socialinėms (šalpos) pensijoms mokėti, savivaldybės netiksliai nustatė pensininkų skaičių (iki 1997 m. sausio 1 d. šias pensijas mokėjo Valstybinio socialinio draudimo fondo teritoriniai skyriai, o po to - savivaldybės);
- 27,3 mln. Lt mažiau padarė išlaidų Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba, iš jų: 12,2 mln. Lt - motinoms apdrausti valstybės lėšomis (netiksliai buvo planuotas apdraudžiamų motinų skaičius); 15,1 mln. Lt - mokslininkų ir nukentėjusių asmenų valstybinėms pensijoms. Planuojant lėšų poreikį šioms pensijoms mokėti 1997 m. buvo manoma, kad vidutinė pensija šių kategorijų pensininkams per 1997 metus padidės 9,8 proc., o pensininkų skaičius - 15,2 proc., tačiau šios prognozės nepasitvirtino;
- 0,5 mln. Lt mažiau išlaidų padarė savivaldybės, vykdydamos Politinių kalinių ir tremtinių bei jų šeimų grįžimo į Lietuvos Respubliką bei aprūpinimo butais programą;
- 1,7 mln. Lt mažiau išlaidų padarė savivaldybės, skirdamos lėšas socialiai remtiniams žmonėms nemokamai maitinti bei kalėdinėms dovanėlėms pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 12 19 nutarimą Nr.1433 "Dėl lėšų skyrimo Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. vasario 28 d. nutarimo Nr.174 "Dėl lėšų skyrimo materialinei ir moralei žalai atlyginti" dalinio pakeitimo".

Taip pat pažymėtina, jog:

- *Sveikatos priežiūros įstaigoms išlaikyti* liko nepanaudota 8,2 mln. Lt, iš kurių 2,7 mln. Lt - palūkanoms už paskolas mokėti, 1,7 mln. Lt - išlaidoms, susijusioms su paskolų dengimu, 1,5 mln. Lt - statybai, 1 mln. Lt - darbo užmokesčiui bei 0,7 mln. Lt - pagrindinėms priemonėms įsigyti;
- *Iš žemės ūkiui, miškininkystei, žuvininkystei ir veterinarijai* skirtų biudžeto asignavimų nepanaudota beveik 7 mln. Lt, iš jų 6,6 mln. Lt Lietuvos Respublikos valstybės rezervo materialiniams ištekliams saugoti ir kaupti.

Darbo užmokesčiui Valstybės biudžeto 1997 metų įstatymu patvirtinta 1397984 tūkst. Lt, o Apyskaitoje nurodyta, kad šiam tikslui skirta 1501935,8 tūkst. Lt patikslintų asignavimų, tai yra 103951,8 tūkst. Lt daugiau. Apyskaitoje kasinės išlaidos darbo užmokesčiui sudaro 1499696,1 tūkst. Lt. Skirtumas paaiškinamas tuo, jog Valstybės biudžeto 1997 metų įstatymu (5 straipsnio 4 p.) Vyriausybei buvo suteikta teisė indeksuoti darbo užmokestį ir su tuo susijusias išmokas, pensijas, pašalpas ir stipendijas biudžetinių įstaigų darbuotojams neviršijant valstybės biudžete tam reikalui numatytų asignavimų. Valstybės biudžeto 1997 metų įstatymu paprastosiose išlaidose numatyta 368546 tūkst. Lt lėšų darbo užmokesčiui, pensijoms, stipendijoms ir pašalpoms indeksuoti, iš jų 197985 tūkst. Lt - savivaldybių biudžetams.

Valstybės biudžeto išlaidų faktinė struktūra pagal svarbiausias valstybės funkcijas, taip pat jos pokyčiai, lyginant su išlaidų struktūra, patvirtinta įstatymu, patikslintu išlaidų planu bei su faktine 1996 m. išlaidų struktūra pateikti 3 lentelėje ir [8,9](#) prieduose.

Išlaidų struktūra:

- palyginus faktišką 1997 metų valstybės biudžeto įvykdymo išlaidų struktūrą su Valstybės biudžeto 1997 metų įstatymu (patikslintu) patvirtinta išlaidų struktūra, santykinai daugiau lėšų nei patvirtinta buvo atiduota bendrajam valstybės valdymui (patvirtinta 9,0 proc., faktiškai 9,1 proc.), krašto apsaugai (patvirtinta 4,8 proc., faktiškai 5,0 proc.), viešajai tvarkai ir visuomenės apsaugai (patvirtinta 15,4 proc., faktiškai 15,8 proc.), švietimui (patvirtinta 11,9 proc., faktiškai 12,2 proc.), sveikatos apsaugai (patvirtinta 7,5 proc., faktiškai 7,6

proc.), sveikatingumui, rekreacijai, kultūrai (patvirtinta 3,8 proc., faktiškai 3,9 proc.), kuro ir energetikos tiekimo paslaugoms (patvirtinta 2,5 proc., faktiškai 2,6 proc.), žemės ūkiui (patvirtinta 10,4 proc., faktiškai 10,6 proc.), transportui ir ryšiams (patvirtinta 2,0 proc., faktiškai 2,1 proc.), kitai ekonominei veiklai (patvirtinta 0,8 proc., faktiškai 0,9 proc.);

- socialinei apsaugai, globai ir rūpybai (patvirtinta 7,6 proc., faktiškai 7,2 proc.), išlaidoms, nepriskirtoms pagrindinių funkcijų grupėms (patvirtinta 15,8 proc., faktiškai 14,3 proc.), faktiškai skirta ir panaudota santykinai mažiau nei patvirtinta įstatymu.

3 lentelė

Valstybės biudžeto 1996 m. ir 1997 m. išlaidų struktūra procentais						
Eil. Nr.	Išlaidų kryptys	Kodas	Valstybės biudžeto 1997 m. struktūra			1996 m. valstybės biudžeto faktinis įvykdymas
			Patvirtinta įstatymu	Patikslinta įstatymais	Faktiškai įvykdyta	
1.	Bendras valstybės valdymas	1	8,3	9,0	9,1	8,8
2.	Krašto apsauga	2	4,7	4,8	5,0	3,3
3.	Viešojo tvarka ir visuomenės apsauga	3	14,6	15,4	15,8	15,3
4.	Švietimas	4	10,8	11,9	12,2	11,2
5.	Sveikatos apsauga	5	5,6	7,5	7,6	8,0
6.	Socialinė apsauga, globa ir rūpyba	6	7,6	7,6	7,2	8,9
7.	Butų ir komunalinis ūkis	7	-	-	-	-
8.	Sveikatingumas (sportas), rekreacija, kultūra	8	3,4	3,8	3,9	3,6
9.	Kuro ir energijos teikimo paslaugos	9	1,2	2,5	2,6	4,4
10.	Žemės ūkis, miškininkystė, žuvininkystė ir veterinarija	10	10,3	10,4	10,6	11,8
11.	Mineralinių išteklių gavyba (išskyrus kurą) pramonė ir statyba	11	1,3	1,4	1,4	0,6
12.	Transportas ir ryšiai	12	2,0	2,0	2,1	1,8
13.	Kita ekonominė veikla	13	0,8	0,8	0,9	0,8
14.	Išlaidos, nepriskirtos pagrindinių funkcijų grupėms	14	22,2	15,8	14,3	11,2
15.	Dotacijos savivaldybių biudžetams		7,2	7,1	7,3	10,3
	Valstybės biudžeto išlaidos - iš viso		100,0	100,0	100,0	100,0

Finansų ministerija 1997 metams asignavimų valdytojams perdavė 6600253,2 tūkst. Lt, arba 182332,8 tūkst. Lt mažiau, nei skirta 1997 metų valstybės biudžeto įstatymu. Finansavimo lygis pagal valstybės funkcijas buvo nevienodas. Visi asignavimai atiduoti butų ir komunaliniam ūkiui, socialinei apsaugai, globai ir rūpybai neatiduota 12770 tūkst. Lt (patikslintas planas - 515416,1 tūkst. Lt, atiduota asignavimų - 502646,1 tūkst. Lt), o išlaidoms, nepriskirtoms pagrindinių funkcijų grupėms, neatiduota 136836,6 tūkst. Lt (patikslintas planas - 1555298,9 tūkst. Lt, atiduota asignavimų - 1418462,3 tūkst. Lt) (išsami analizė [10 priede](#)). Finansavimo lygis pagal asignavimų valdytojus taip pat skirtingas ([11 priedas](#)).

1.3 Biudžeto deficito finansavimas

1997 m. valstybės biudžetas gavo 6130347 tūkst. Lt pajamų, faktiškai padaryta 6570605,5 tūkst. Lt išlaidų. Apyskaitos duomenimis, faktinis valstybės biudžeto deficitas sudarė 440258,5 tūkst. Lt (6570605,5-6130347). Planinis deficitas didesnis už faktinį 257591,5 tūkst. Lt (697850-440258,5) (duomenys 4 lentelėje).

4 lentelė

Valstybės biudžeto 1997 metų deficito analizė

tūkst. Lt

Eil. Nr.	Turinys	Pajamos	Išlaidos	Deficitas (išlaidos viršija pajamas)
1.	Lietuvos Respublikos 1997 m. valstybės biudžeto įstatymu patvirtintas deficitas	6019736	6717586	697850
2.	Planinis deficitas, įstatymais pakeitus 1997 m. valstybės biudžeto pajamas ir išlaidas	6084736	6782586	697850
3.	Faktinis 1997 m. valstybės biudžeto deficitas (Apyskaitos duomenimis)	6130347	6570605,5	440258,5

Valstybės biudžeto 1997 metų įstatymo (1996 12 23 Nr.VIII-50) 5 straipsnio 1 punktu Vyriausybei suteikta teisė leisti vertybinius popierius ir imti paskolas valstybės skolai, susidariusiai iki 1997 m. sausio 1 d., valdyti, 1997 metų valstybės biudžeto deficitui ir nustatyta valstybės skolai už energetinius išteklius dengti. Vyriausybė valstybės biudžeto deficitui dengti, valstybės skolai valdyti ir valstybės skolai už energetinius išteklius dengti 1997 metais platino vertybinius popierius šalyje ir užsienyje taip:

- 1997 metais Lietuvos Respublikos vidaus rinkoje buvo išplatintos 93 Vyriausybės vertybinių popierių (toliau - VVP) emisijos, kurių nominali vertė 3971833,1 tūkst. Lt. Išplatinus šias VVP emisijas gauta 3833873,94 tūkst. Lt ir sumokėta 575 tūkst. Lt komisinio mokesčio. Vidutinė 1997 metų VVP emisijų palūkanų norma svyravo nuo 4,96 proc. iki 12,43 proc. Visų VVP emisijų, įvykusių 1997 metais, metinės palūkanų normos svertinis vidurkis 8,90 proc. (1995 metais - 16,70 proc., 1996 metais - 19,82 proc.).
- Lietuvos Respublikos Vyriausybė 1997 m. liepos 16 d. nutarimu Nr.768 "Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės skolinimosi užsienio ir vidaus rinkose" (Žin., 1997, Nr.69-1752) pavedė Finansų ministerijai 1997 metais skolintis finansinius išteklius vidaus ir užsienio rinkose, imant paskolas bei išleidžiant Lietuvos Respublikos Vyriausybės vertybinius popierius, išreikštus vidaus arba užsienio valiuta, Lietuvos Respublikos 1997 metų valstybės biudžeto deficitui finansuoti ir skolai valdyti bei nustatyta valstybės skolai už energetinius išteklius dengti. Šio nutarimo 2 punktu leista Finansų ministerijai išleisti vertybinius popierius, kurie bus platinami užsienyje padedant "J.P.Morgan Securities Limited" ir kitiems bankams, taip pat nustatė emisijos parametrus: VVP emisijos Nr.05002 apimtis - 200 mln. JAV dolerių, terminas - 5 metai (1997 07 22 - 2002 07 22), metinė palūkanų norma - 7,125 proc. Palūkanos už šią emisiją bus mokamos du kartus per metus: sausio 22 d. ir liepos 22 d. Remiantis šiuo nutarimu, 1997 m. liepos 22 d. finansų ministras A.Šemeta pasirašė sutartį su "J.P.Morgan Securities Limited" banku dėl 200 mln. JAV dolerių vertės euroobligacijų pardavimo iki 2002 m. liepos 22 d. su 7,125 proc. metinių palūkanų. Į Finansų ministerijos valiutinę sąskaitą Lietuvos banke 1997 07 23 gauta 197,67 mln. JAV dolerių. "J.P.Morgan Securities Limited" bankas paėmė 2,33 mln. JAV dolerių komisinio mokesčio ir kitoms su sutarties sudarymu susijusioms išlaidoms apmokėti.

1997 metais išpirkta 80 Vyriausybės vertybinių popierių emisijų, kurių nominali vertė 3460332 tūkst. Lt, iš kurių 3321558 tūkst. Lt gražinta investuotojams ir 138764 tūkst. Lt sumokėta palūkanų.

Per 1997 metus valstybės skola Vyriausybės vertybinių popierių turėtojams padidėjo 1660084,6 tūkst. Lt, iš jų:

- 512316 tūkst. Lt už Vyriausybės vertybinius popierius, išleistus vidaus rinkoje;
- 800000 tūkst. Lt už, padedant "J.P.Morgan Securities Limited" bankui, išplatintas užsienio rinkoje 200 mln. JAV dolerių vertės euroobligacijas;
- 40200 tūkst. Lt už Lietuvos taupomojo banko naujos emisijos akcijų įsigijimą (specialioji VVP emisija Nr.61001 išleista bankams restruktūrizuoti);
- 307568,6 tūkst. Lt už išleistus VVP atsiskaityti su AB Lietuvos akcinio inovacinio banko kreditoriais, iš kurių: 219960,3 tūkst. Lt - emisija Nr.61002 ir 87608,3 tūkst. Lt - emisija Nr.60501.

Per 1997 metus valstybės skola Vyriausybės vertybinių popierių turėtojams sumažėjo 440 mln.Lt - iš užsienio kompanijos "Nomura International" išpirktos 110 mln. JAV dolerių vertės euroobligacijos.

Iš viso valstybės įsiskolinimas Vyriausybės vertybinių popierių turėtojams per 1997 metus padidėjo 1220084,6 tūkst. Lt (1660084,6-440000). Valstybės įsiskolinimas Vyriausybės vertybinių popierių turėtojams 1997 m. sausio 1 d. buvo 1706264 tūkst. Lt, o 1998 m. sausio 1 d. - 2926348,6 tūkst. Lt. Šios skolos aptarnavimo išlaidos 1997 metais sudarė 203367,93 tūkst. Lt, iš jų:

- 575 tūkst. Lt komisinis mokestis už VVP, išleistus vidaus rinkoje;
- 138764,03 tūkst. Lt sumokėtos palūkanos už VVP, išleistus vidaus rinkoje;
- 9320 tūkst. Lt - "J.P.Morgan Securities Limited" bankui komisinis mokestis ir kitos su sutarties dėl 200 mln. JAV dolerių vertės euroobligacijų pardavimo sudarymu susijusios išlaidos;
- 10464,7 tūkst. Lt - sumokėtos palūkanos Lietuvos bankams už emisijos Nr.61001 Vyriausybės vertybinius popierius;
- 44244,2 tūkst. Lt - sumokėtos palūkanos kompanijai "Nomura International".

Valstybės biudžeto deficitui finansuoti, valstybės skolai ir nustatytai valstybės skolai už energetinius išteklius dengti įplaukos už parduotus Vyriausybės vertybinius popierius 1997 metais sudarė 1312316 tūkst. Lt.

Šios skolintos lėšos panaudotos:

- 440258,5 tūkst. Lt valstybės biudžeto deficitui finansuoti;
- 440000 tūkst. Lt gražinta kompanijai "Nomura International" už 110 mln. JAV dolerių vertės euroobligacijas;
- 238584 tūkst. Lt AB "Lietuvos energija" skolos gražinimui;
- 9680 tūkst. Lt suteiktos ir 1998 01 01 negražintos trumpalaikės paskolos savivaldybėms laikinam lėšų trūkumui padengti.

Skolintų lėšų likutis (183793,5 tūkst. Lt) perėjo į valstybės biudžeto lėšų 1998 01 01 likutį.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 1997 m. balandžio 10 d. nutarimu Nr.332 "Dėl valstybės skolos akcinei bendrovei "Lietuvos energija" padengimo" (Žin., 1997, Nr.32-794) nustatė, kad valstybės skola (iki 776 mln. Lt) akcinei bendrovei "Lietuvos energija" gali būti dengiama išleidžiant Lietuvos Respublikos Vyriausybės vertybinius popierius, skolintomis vidaus ir užsienio lėšomis, įskaitant paimtas akcinės bendrovės "Lietuvos energija" paskolas, arba kitais įstatymų nustatytais būdais. Remdamasi šio nutarimo 1.2. punktu, kuriuo perimama akcinės bendrovės "Lietuvos energija" skola - 159 mln. Lt (gautų su valstybės garantija paskolų sumos, gražintinos akcinėms bendrovėms Vilniaus bankui, Lietuvos taupomajam bankui, bankui "Hermis"), ir 2 punktu, Finansų ministerija pasirašė skolos perkėlimo sutartis:

- 1997 05 15 Nr.02-7-97-18/3 su AB Lietuvos taupomuoju banku dėl 24 mln. JAV dolerių paskolos perkėlimo;
- 1997 05 15 Nr.02-7-97-17/4 su AB Lietuvos taupomuoju banku dėl 11 mln. Lt paskolos perkėlimo;
- 1997 05 12 Nr.507/1 su AB banku "Hermis" dėl 6 mln. JAV dolerių paskolos perkėlimo;
- 1997 05 15 Nr.1499701092/2 su AB Vilniaus banku dėl 7 mln. JAV dolerių paskolos perkėlimo.

Visos šios paskolos bankams (37 mln. JAV dolerių ir 11 mln. Lt) su priskaičiuotomis palūkanomis buvo gražintos 1997 m. rugpjūčio 7 ir 8 dienomis.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 8 d. nutarimu Nr.967 "Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. balandžio 10 d. nutarimo Nr.332 "Dėl valstybės skolos akcinei bendrovei "Lietuvos energija" padengimo" 5 punkto įgyvendinimo" (Žin., 1997, Nr.84-2108), Finansų ministerija iš biudžeto valiutinės sąskaitos akcinei bendrovei "Lietuvos energija" pervedė likusią 79584 tūkst. Lt valstybės skolą.

Iš viso valstybės skolai dengti akcinei bendrovei "Lietuvos energija" 1997 metais buvo panaudota 238584 tūkst. Lt skolintų lėšų.

Mūsų nuomone, 1997 metais iš skolintų lėšų, skirtų valstybės skolai, susidariusiai iki 1997 m. sausio 1 d., valdyti, 1997 metų valstybės biudžeto deficitui ir nustatytai valstybės skolai už energetinius išteklius dengti, 9680 tūkst. Lt suteiktos paskolos savivaldybių biudžetams (negražintos iki 1998 m. sausio 1 d.) turėjo būti apskaitytos 1997 metų valstybės biudžeto išlaidų dalyje. Todėl 1997 metais valstybės biudžeto deficitas turėjo būti 449938,5 tūkst. Lt (440258,5+9680), o ne 440258,5 tūkst. Lt. Tačiau ir šiuo atveju įstatymu leista planinė valstybės biudžeto deficito riba (697850 tūkst. Lt) nebūtų viršyta (697850-449938,5=247911,5).

Finansų ministerijos sekretoriaus prieštaravimas (1998 09 04 raštas Nr.03-09/5326).

Pagal Lietuvos Respublikos biudžetinės sandaros įstatymo 6 straipsnį valstybės ir savivaldybių biudžetai sudaromi ir vykdomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais ir bendrosiomis taisyklėmis, kurias tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo bei vykdymo bendrųjų taisyklių 30 punkte nustatyta, kad Finansų ministerija rajonų ir respublikos miestų savivaldybių biudžetų laikinam kasos trūkumui, susidariusiam per metų ketvirtį, padengti gali suteikti paskolas iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir numatyti jų gražinimo terminą tais pačiais metais. Atsižvelgiant į tai, valstybės biudžete tokios

išlaidos neplanuojamos, tačiau 1997 m. savivaldybės negražino 9680 tūkst. Lt paskolų, nors pagal paskolų sutartis gražinimo terminai baigėsi 1997 metais. 1997 metų valstybės biudžeto vykdymo apyskaitos išlaidų dalyje šios išlaidos parodytos kaip suteiktos paskolos savivaldybėms, mažinant valstybės biudžeto laisvą lėšų likutį, bet tai neturi įtakos valstybės biudžeto deficitui.

Į Finansų ministerijos sekretoriaus paaiškinimą neatsižvelgta, nes Biudžetinės sandaros įstatymo 25 str. numato, kad Apyskaita sudaroma tokiais pat rodikliais ir apimtimi, kaip patvirtinta metiniame biudžete. Valstybės biudžeto 1997 metų įstatyme valstybės biudžeto laisvas lėšų likutis nebuvo patvirtintas.

1.4 Bendrosios išvados dėl 1997 metų valstybės biudžeto pajamų ir išlaidų

- Valstybės biudžetas 1997 m. gavo 45611 tūkst. Lt pajamų daugiau, nei nustatyta valstybės biudžeto 1997 metų įstatymu.
- Faktinės išlaidos yra 211980,5 tūkst. Lt mažesnės, nei nustatyta Valstybės biudžeto 1997 metų įstatymu. Iš valstybės biudžeto asignavimų valdytojams bei savivaldybėms pervesta 6600253,2 tūkst. Lt, arba 97,3 proc. Valstybės biudžeto 1997 metų įstatymu numatytų lėšų panaudota 6570605,5 tūkst. Lt, arba 96,9 proc. įstatymu numatytų lėšų.
- Valstybės biudžetas 1997 metams patvirtintas su 697850 tūkst. Lt deficitu, Apyskaitos duomenimis, išlaidos viršija pajamas 440258,5 tūkst. Lt.
- Mūsų nuomone, 1997 metais valstybės biudžeto deficitas turėjo būti 449938,5 tūkst. Lt, o ne 440258,5 tūkst. Lt, kaip parodyta Apyskaitoje. Savivaldybėms suteiktos 9680 tūkst. Lt paskolos iš įplaukų už parduotus vertybinius popierius (negražintos iki 1998 m. sausio 1 d.) turėjo būti apskaitytos 1997 metų valstybės biudžeto išlaidų dalyje.
- Lėšos, gautos išleidus Vyriausybės vertybinius popierius, sudarė 1312316 tūkst. Lt, tačiau valstybės biudžeto planinio deficito finansavimas (697850 tūkst. Lt) neužtikrintas (tik 440258,5 tūkst. Lt panaudota valstybės biudžeto deficito finansavimui, arba 257591,5 tūkst. Lt mažiau, nei numatyta įstatymu). Tuo pačiu metu iš VVP gautų lėšų (440000 tūkst. Lt) gražinta "Nomura International" kompanijai už 110 mln. JAV dolerių vertės euroobligacijas; paskoloms savivaldybių biudžetams panaudota 9680 tūkst. Lt; gražintos skolos akcinei bendrovei "Lietuvos energija" (238584 tūkst. Lt); skolintų lėšų likutis (183793,5 tūkst. Lt) perėjo į biudžeto lėšų likutį 1998 m. sausio 1 d.
- Faktinė pajamų ir išlaidų struktūra skyrėsi nuo įstatymais nustatytos valstybės biudžeto struktūros.

1.5 Valstybės skola

1.

Vykdydami Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymo 10 straipsnio 2 dalyje duotą pavedimą, įvertiname Lietuvos Respublikos Vyriausybės parengtą ataskaitą apie valstybės skolą.

Lietuvos Respublikos Seimas 1997 m. lapkričio 11 d. Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymo 2,3,7-1,9,10 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymu nustatė, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė, pasibaigus biudžetiniams metams, kartu su Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto įvykdymo apyskaita privalo pateikti Seimui ataskaitą apie valstybės skolą.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė atskiros išsamios ataskaitos apie valstybės skolą už 1997 metus neparengė: valstybės skolos klausimai nagrinėjami Seimui pateiktos Lietuvos Respublikos 1997 metų valstybės biudžeto įvykdymo bendroje apyskaitoje. Todėl mes atlikome Vyriausybės parengtos Lietuvos Respublikos 1997 metų valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos dalies, kurioje pateikti duomenys apie valstybės skolą, įvertinimą, apibendrinome tikrinimų rezultatus ir parengėme atskirą išvadą Lietuvos Respublikos Seimui. Rengdami šią išvadą tikrinome:

- valstybės skolos valdymo ir apskaitos klausimus (Finansų ministerijoje);
- užsienio skolos valdymą ir gautų paskolų gražinimo eigą Žemės ūkio ministerijos reguliavimo sferoje;
- valstybės vardu ir su valstybės garantija gavusių paskolą ūkio subjektų finansinę būklę ir užsienio paskolų sugražinimo galimybes (24 tikrinimai pačiose įmonėse);
- įvertinome visų valstybės vardu ir su valstybės garantija gavusių paskolas šalies ūkio subjektų finansinę būklę pagal 1997 12 31 finansinės atskaitomybės duomenis.

Tikrinimo metu paprašėme ir iš Lietuvos Respublikos ūkio subjektų (trečiųjų asmenų) gavome patvirtinimus apie jų turimus valstybės vardu perskolintus ar valstybės garantuotus įsiskolinimus.

Išvadoje pateikiami tik tie duomenys ir išvados, kuriuos manome esant reikšmingais svarstant Lietuvos Respublikos 1997 metų biudžeto įvykdymo apyskaitos dalį, kurioje pateikti duomenys apie valstybės skolą.

Išvadą dėl valstybės skolos (2 priedas) sudaro:

- 1997 m. gruodžio 31 d. valstybės skolos būklės įvertinimas;
- valstybės skolos registru vertinimas;
- užsienio paskolų, gautų 1997 metais valstybės vardu ir su valstybės garantija, limito laikymasis;
- valstybės skolos valdymo būklės įvertinimas;
- valstybės biudžeto išlaidų, susijusių su valstybės skola, vertinimas;
- šalies subjektų, kurių paskolų ar sutartinių įsipareigojimų įvykdymo garantas yra Lietuvos valstybė, ūkinės ir finansinės būklės 1997 12 31 įvertinimo rezultatai;
- Valstybės kontrolės tikrinimų, ar pagal paskirtį ir efektyviai įmonėse, įstaigose ir organizacijose naudojamos valstybės vardu gautos ir valstybės garantuotos paskolos, rezultatai;
- Valstybės kontrolės stebimos problemos;
- bendroji nuomonė.

2.

Valstybės skolos būklės vertinimo metu nustatyta, kad:

- 2.1. Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymo 10 straipsnis numato, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė, pasibaigus biudžetiniams metams, kartu su Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto įvykdymo apyskaita privalo pateikti Seimui ataskaitą apie valstybės skolą. Lietuvos Respublikos įstatymais ir poįstatymiais teisės aktais nenustatyta valstybės skolos ataskaitos pateikimo forma ir turinys.
- 2.2. Nepriklausomas auditas atsisakė tvirtinti valstybės skolą 1996 12 31 būklei.
- 2.3. Valstybės skolos valdyme nesukurta ir neveikia tinkama vidaus kontrolės sistema:
 - 2.3.1. Valstybės skolos registruose įregistruoti skolos likučiai reguliariai nederinami su kreditoriais ir skolininkais.
 - 2.3.2. Nepatvirtinti Finansų ministerijos darbuotojų, atliekančių valstybės skolos administravimą ir apskaitą, pareigybiniai nuostatai ir ministerijos departamentų, aptarnaujančių valstybės skolą, nuostatai.
 - 2.3.3. Finansų ministerijoje nesuformuoti struktūriniai padaliniai, nes trūksta kvalifikuotų darbuotojų, galinčių vykdyti tinkamą valstybės skolininkų ir skolininkų, už kurių įsipareigojimus garantavo valstybė, finansinės būklės analizę ir paskolų išdavimo, grąžinimo ir naudojimo priežiūrą bei kontrolę.
 - 2.3.4. Valstybės skolos srityje nustatytos vidaus kontrolės procedūros ne visada išaiškina ir sustabdo klaidas bei nuostolių atsiradimą.
- 2.4. Valstybės skolos būklė reikalauja, jog būtina nedelsiant nustatyti valstybės vardu suteiktų ir valstybės garantuotų paskolų grupavimo ir specialių atidėjimų kaupimo tvarką, tačiau tai nepadaryta.
- 2.5. Ne visos valstybės vardu bei valstybės garantuotos ir šalies ūkio subjektams suteiktos paskolos buvo apdraustos įkeistu turtu arba laidavimais.
- 2.6. Ūkio subjektai, gavę paskolą valstybės vardu arba su valstybės garantija, keletu atvejų naudojo gautas lėšas ne pagal paskirtį.
- 2.7. Dėl neapibrėžtumų, esančių įstatymuose, numatančiuose užsienio paskolų ir paskolų su valstybės garantija, gaunamų 1997 metais, limitu dydį, nebuvo galimybės pareikšti nuomonės dėl šio limito laikymosi.
- 2.8. Lietuvos Respublikos Vyriausybės apyskaitoje pateikti duomenys neleidžia įvertinti, ar buvo skolinamasi laikantis Valstybės skolos įstatyme numatytų tikslų.
- 2.9. Valstybės 1998 01 01 skola Apyskaitoje pateikta be priskaičiuotų palūkanų už valstybės vardu gautas užsienio paskolas ir išleistus Vyriausybės vertybinius popierius.
- 2.10. Valstybės skolos registruose yra neapibrėžtumų ir klaidų.

3.

Bendroji nuomonė dėl valstybės 1997 12 31 skolos būklės:

Vertinimais ir tikrinimais nustatyti reikšmingi pažeidimai ir valstybės skolos valdymo vidaus kontrolės sistemos silpnumas neleidžia mums su pagrįstu įsitikinimu tvirtinti, kad visi ataskaitoje pateikti valstybės skolos duomenys yra tikslūs ir teisingai rodo valstybės 1997 12 31 skolos būklę.

Išvados dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ataskaitos apie valstybės skolą 1997 metais visas tekstas 2 priede.

2 VALSTYBĖS BIUDŽETO VYKDYMO KONTROLĖS REZULTATAI

Valstybės biudžeto 1997 metų įstatymu skirtų valstybės biudžeto asignavimų naudojimo tikrinimo bendrieji rezultatai pateikti Valstybės kontrolės 1997 metų veiklos ataskaitoje (1 priedas).

Vertinant Apyskaitoje pateiktus duomenis nustatyta:

2.1 Išlaidos

2.1.1

Valstybės biudžeto įstatymu (patikslinti) išlaidų rodikliai (paprastosios išlaidos, iš jų darbo užmokestis, nepaprastosios išlaidos) 1997 metais įvykdyti taip:

- paprastųjų išlaidų padaryta 5849825,8 tūkst. Lt, arba 96,7 proc. patvirtintos (vėliau patikslintos) sumos, iš jų:
 - darbo užmokesčiui panaudota 1499696,1 tūkst. Lt, arba 99,9 proc. patvirtintos (patikslintos) sumos;
- nepaprastųjų išlaidų padaryta 720779,7 tūkst. Lt, arba 98,3 proc. patvirtintos (patikslintos) sumos.

Valstybės biudžeto 1997 metų išlaidų rodiklių įvykdymo duomenys [12 priede](#).

2.1.2

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. kovo 24 d. nutarimo Nr.263 "Dėl Represijų Lietuvoje tyrimo centro ir Genocido aukų muziejaus perdavimo Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui" 2 punktu Finansų ministerijai buvo pavesta patikslinti Kultūros ministerijos, Lietuvos filosofijos ir sociologijos instituto, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro išlaidų sąmatas pagal tarpusavyje suderintų planinių rodiklių pakeitimus. Remiantis Finansų ministerijos 1997 m. gegužės 21 d. pažyma Nr.31, iš Represijų tyrimo centro perduota Genocido ir rezistencijos tyrimo centrui 109 tūkst. Lt paprastųjų išlaidų, iš jų 88,5 tūkst. Lt darbo užmokesčiui, ir 1997 m. gegužės 30 d. pažyma Nr.33 - iš Genocido aukų muziejaus - 664,9 tūkst. Lt, iš jų: 329,9 tūkst.Lt paprastųjų išlaidų (178 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) ir 335 tūkst. Lt nepaprastųjų išlaidų.

Nors Lietuvos Respublikos 1997 m. spalio 21 d. įstatymu Nr.VIII-464 buvo tikslintas 1997 metų valstybės biudžetas, tačiau minėtoms įstaigoms, finansuojamoms iš valstybės biudžeto, asignavimai nepatikslinti.

2.1.3

Pažaisdami valstybės biudžeto 1997 metų įstatymo 1 straipsnį (1 priedėlis), trylika asignavimų valdytojų 3627 tūkst. Lt viršijo darbo užmokesčiui skirtus biudžetinius asignavimus kitų paprastųjų ir nepaprastųjų išlaidų sąskaita:

- Vilniaus apskrities viršininko administracija (viršininkas A.Vidūnas) - 57,0 tūkst. Lt;
- Kultūros ministerijos Kultūros vertybių apsaugos departamentas (direktorė D.Varnaitė) - 0,7 tūkst. Lt;
- Pataisos reikalų departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos (direktorius J.Blaževičius) - 90,7 tūkst. Lt;
- Nacionalinis Lietuvos valstybės ir kultūros istorijos muziejus (direktorė B.Kulnytė) - 154,4 tūkst. Lt;
- Švietimo ir mokslo ministerija (ministras Z.Zinkevičius) - 351,4 tūkst. Lt;
- Teisingumo ministerija (ministras V.Pakalniškis) - 0,3 tūkst. Lt;
- Klaipėdos apskrities viršininko administracija (viršininkas L.Kavaliauskas) - 0,6 tūkst. Lt;
- Tauragės apskrities viršininko administracija (viršininkas S.Aužbikas) - 0,1 tūkst. Lt;
- Telšių apskrities viršininko administracija (viršininkė D.Mileikienė) - 0,1 tūkst. Lt;
- Botanikos institutas (direktorius R.Pakalnis) - 0,2 tūkst. Lt;
- Kauno technologijos universitetas (rektorius K.Kriščiūnas) - 11,9 tūkst. Lt;
- Vilniaus universitetas (rektorius R.Pavilionis) - 2959,3 tūkst. Lt;
- Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (direktorė D.Kuodytė) - 0,3 tūkst. Lt.

2.1.4

Pažaisdami Valstybės biudžeto 1997 metų įstatymo 1 straipsnį (1 priedėlis), keturiolika asignavimų valdytojų nepaprastųjų išlaidų sąskaita viršijo 702,1 tūkst. Lt paprastąsias išlaidas:

- Užsienio reikalų ministerija (ministras A.Saudargas) - 239,6 tūkst. Lt;
- Kūno kultūros ir sporto departamentas (direktorius R.Kurtinaitis) - 53,1 tūkst. Lt;
- Statistikos departamentas (gen. direktorius P.Adlys) - 45,1 tūkst. Lt;
- Valstybinė veterinarijos tarnyba (direktorius K.Žukauskas) - 0,7 tūkst. Lt;
- Teisingumo ministerija (ministras V.Pakalniškis) - 59,3 tūkst. Lt;
- Lietuvos energetikos institutas (direktorius J.Vilemas) - 0,6 tūkst. Lt;

- Kauno technologijos universitetas (rektorius K.Kriščiūnas) - 4,8 tūkst. Lt;
- Vilniaus Gedimino technikos universitetas (rektorius E.K.Zavadskas) - 2,0 tūkst. Lt;
- Nacionalinis Lietuvos valstybės ir kultūros istorijos muziejus (direktorė B.Kulnytė) - 292,7 tūkst. Lt;
- Lietuvos žemės ūkio universitetas (rektorius A.Kusta) - 3,0 tūkst. Lt;
- Kauno medicinos akademija (rektorius V.Grakauskas) - 0,2 tūkst. Lt;
- Lietuvos kūno kultūros institutas (rektorius K.Miškinis) - 0,2 tūkst. Lt;
- Lietuvos ekonomikos plėtros agentūra prie Europos reikalų ministerijos (gen. direktorė G.Jakševičienė) - 0,7 tūkst. Lt;
- Geologijos institutas (direktorius V.Baltrūnas) - 0,1 tūkst. Lt.

2.1.5

Pažeisdami Valstybės biudžeto 1997 metų įstatymo 1 straipsnį (1 priedėlis), šeši asignavimų valdytojai paprastųjų išlaidų sąskaita viršijo nepaprastąsias išlaidas 213,2 tūkst. Lt:

- Krašto apsaugos ministerija (ministras Č.Stankevičius) - 5,6 tūkst. Lt;
- Utenos apskrities viršininko administracija (viršininkas R.Dijokas) - 0,1 tūkst. Lt;
- Lietuvos dailės muziejus (direktorius R.Budrys) - 206,6 tūkst. Lt;
- Lietuvos muzikos akademija (rektorius J.Antanavičius) - 0,3 tūkst. Lt;
- Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas (valdybos pirmininkas L.Telksnys) - 0,1 tūkst. Lt;
- Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (ministrė I.Degutienė) - 0,5 tūkst. Lt.

2.1.6

Pažeisdamos susitarimus su Finansų ministerija, Valstybės biudžetui 1997 metais gautų trumpalaikių paskolų negrąžino šios savivaldybės: Visagino miesto - 300 tūkst. Lt; Kauno rajono - 1000 tūkst. Lt; Kėdainių rajono - 2000 tūkst. Lt; Plungės rajono - 1430 tūkst. Lt; Skuodo rajono - 500 tūkst. Lt; Šalčininkų rajono - 600 tūkst. Lt; Širvintų rajono - 550 tūkst. Lt; Ukmergės rajono - 1500 tūkst. Lt; Vilkaviškio rajono - 1800 tūkst. Lt.

2.1.7

Pažeisdama 1996 m. gruodžio 23 d. Lietuvos Respublikos 1997 metų valstybės biudžeto ir atskaitymų į savivaldybių biudžetus normatyvų bei dotacijų patvirtinimo įstatymo Nr.VIII-50 3 str., Vilniaus miesto savivaldybė negrąžino 33,4 tūkst. Lt, Pakruojo rajono savivaldybė - 64,5 tūkst. Lt, nepanaudotų paskoloms su valstybės garantija gražinti ir palūkanoms mokėti; Šiaulių miesto savivaldybė negrąžino 4753,1 tūkst. Lt, nepanaudotų kapitalo investicijoms, kurių sąmatinė kaina viršija 5000 tūkst. Lt.

2.1.8

Lietuvos Respublikos 1996 m. liepos 3 d. įstatymu Nr.I-1427 patikslinus 1996 metų valstybės biudžeto atskaitymų į savivaldybių biudžetus normatyvus valstybės biudžetui liko įsiskolinusi Alytaus miesto savivaldybė 1549,5 tūkst. Lt, Ignalinos rajono savivaldybė - 427,5 tūkst. Lt.

2.1.9

Viršijo patvirtintas išlaidas pagal vieną valstybės išlaidų funkciją kitų valstybės išlaidų funkcijų sąskaita: Kūno kultūros ir sporto departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (direktorius R.Kurtinaitis) - 324,9 tūkst. Lt ir Krašto apsaugos ministerijos Civilinės saugos departamentas (buv. direktorius G.Pulokas) - 33,1 tūkst. Lt.

2.1.10

Viršijo valdymo sąmatoje numatytas išlaidas: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (direktorius P.Adlys) - 49,8 tūkst. Lt, Kūno kultūros ir sporto departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (direktorius R.Kurtinaitis) - 16,3 tūkst. Lt.

2.1.11

Valstybės biudžeto 1997 metų įstatymu Lietuvos nacionaliniam radijui ir televizijai skirta 40815 tūkst. Lt biudžetinių asignavimų, iš jų Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tarybai - 122 tūkst. Lt. Nors Biudžetinės sandaros įstatymo 25 str. numato, kad Apyskaita turi būti sudaryta tokiais pat rodikliais ir apimtimi, kaip patvirtinta metiniame biudžeto įstatyme, tačiau Lietuvos Respublikos 1997 metų valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitoje nepateikti duomenys apie Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tarybai metiniu biudžeto įstatymu skirtus asignavimus ir jų panaudojimą.

Atlikus Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos veiklos tikrinimą nustatyta, kad Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tarybos 1997 metų biudžeto išlaidų sąmata bendra apimtimi viršyta 1,8 tūkst. Lt Lietuvos nacionaliniam radijui ir

televizijai skirtų biudžetinių asignavimų sąskaita (l. e. generalinio direktoriaus pareigas A.Trakimavičius). Be to, Valstybės biudžeto 1997 metų įstatymu skirti Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tarybai asignavimai darbo užmokesčiui viršyti 5,4 tūkst. Lt (įstatymu skirta 83 tūkst. Lt, išlaidų padaryta 88,4 tūkst. Lt).

2.1.12

Atlikus 1.3 - 1.11 punktuose išvardintų įstaigų 1997 metų finansinės atskaitomybės tikrinimus, priimti Valstybės kontrolės sprendimai, duoti nurodymai pašalinti pažeidimus.

2.1.13

Rengiant šią Išvadą pagal iš anksto sudarytą programą, atlikti tikrinimai 53-jose biudžetinėse įstaigose ir organizacijose.

Priimta 30 sprendimų, kuriais:

- vadovai įpareigoti pašalinti išaiškintus finansinės drausmės pažeidimus, užtikrinti, kad valstybės biudžeto lėšos būtų naudojamos taupiai ir teisingai, taip pat patraukti materialinę ir drausminę atsakomybę darbuotojus, padariusius pažeidimus naudojant valstybės biudžeto lėšas.
- Lietuvos Respublikos Seimui ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei pateikta informacija apie 6 tikrinimų rezultatus, dar apie 10 tikrintų organizacijų veikloje nurodytus darbo trūkumus informuotos aukštesnės organizacijos.
- Pagal tikrinimų rezultatus 1 darbuotojas atleistas iš pareigų, 6 pareigūnams paskirtos 13,4 tūkst. Lt piniginės nuoskaitys.
- Tikrinimų metu nustatyta ne pagal paskirtį ir neteisėtai panaudotų 1691 tūkst. Lt asignavimų, negražintų nepanaudotų praėjusiais metais asignavimų - 17153 tūkst. Lt. Pagal tikrinimų rezultatus pareikalauta pervesti į valstybės biudžetą ir valstybės fondus 17428 Lt (jau gražinta 556 tūkst. Lt).
- Biudžetinių įstaigų asignavimų valdytojai dažniausiai nesilaikė tokių teisės aktų:
 - Buhalterinės apskaitos pagrindų įstatymo (1992 06 18 Nr. I-2654 su pakeitimais) reikalavimų (Vidaus reikalų ministerija, Krašto apsaugos ministerija, Žemės ir miškų ūkio ministerija, Lietuvos Respublikos ambasada Latvijoje, Lietuvos Respublikos ambasada Prancūzijoje, Vilniaus apskrities viršininko administracija, Krašto apsaugos ministerijos Ryšių ir informacinių sistemų tarnyba, Klaipėdos raj. policijos komisariatas, Mažeikių rajono policijos komisariatas, Panevėžio bendrojo režimo pataisos darbų kolonija ir kt.);
 - Kasos darbo organizavimo ir operacijų vykdymo taisyklių (Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Lietuvos banko valdybos 1994 04 29 nutarimas Nr.336 su papildymais) reikalavimų (Vidaus reikalų ministerija, Žemės ir miškų ūkio ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Ūkio ministerija, Finansų ministerija, Europos reikalų ministerija, Seimo kontrolierių įstaiga, Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija, Vilniaus apskrities viršininko administracija ir kt.);
 - Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo bei vykdymo bendrųjų taisyklių (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 12 09 Nr.536) reikalavimų (Teisingumo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Vyriausybės kanceliarija, Pataisos reikalų departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, Vilniaus m. 2-asis teismas, Panevėžio bendrojo režimo pataisos darbų kolonija, SKAT Marijampolės apskrities teritorinė gynybos rinktinė, Utenos apskrities teritorinė gynybos rinktinė ir kt.);
 - Komandiruočių Lietuvos Respublikoje ir užsienyje apmokėjimo (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 01 23 Nr.120, 1995 04 28 Nr.613 su papildymais) taisyklių (Teisingumo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Ūkio ministerija, Vyriausybės kanceliarija, Prezidentūra, Seimo kanceliarija, Lietuvos Respublikos ambasada Prancūzijoje, Valstybinė veterinarijos tarnyba ir kt.);
 - Fizinį asmenų pajamų mokesčio įstatymo (1990 10 05 Nr. I-641 su pakeitimais ir papildymais) reikalavimų (Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos ambasada Latvijoje, Klaipėdos raj. policijos komisariatas, Šakių raj. policijos komisariatas ir kt.);
 - Ilgalaikio turto apskaitos, materialinių vertybių nurašymo ir realizavimo tvarkos (Lietuvos Respublikos 1995 11 30 įstatymas Nr. I-1103; Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 04 15 nutarimas Nr.456 su pakeitimais ir papildymais) reikalavimų (Seimo ir Prezidentūros kanceliarijos, Finansų ministerija, Utenos apskrities teritorinė gynybos rinktinė ir kt.).
- 1997 m. spalio 21 d. Lietuvos Respublikos 1997 metų valstybės ir savivaldybių biudžetų pakeitimo įstatymo Nr.VIII-464 6 str. nustatyta, kad 1996 metais nepanaudoti asignavimai kapitalo investicijoms, kurių sąmatinė vertė viršija 5000 tūkst. Lt, ir gamtosaugos objektams finansuoti iš savivaldybės biudžetų gražinami tiek, kiek jų savivaldybių biudžetų 1997 metais gautos pajamos yra didesnės už pajamas, nustatytas tvirtinant atskaitymų į savivaldybių biudžetus normatyvus.

Valstybės kontrolei atlikus tikrinimus nustatyta, kad šešios savivaldybės, kurių biudžetai 1997 metais gavo viršplaninių pajamų, negrąžino 1996 metais 19467,4 tūkst. Lt nepanaudotų asignavimų kapitalo investicijoms ir gamtos saugos objektams finansuoti, iš jų:

- Kauno miesto savivaldybė (meras H. Tamulis) - 16760 tūkst. Lt;
- Klaipėdos miesto savivaldybė (meras G. Gentvilas) - 1703,9 tūkst. Lt;
- Širvintų rajono savivaldybė (meras V. Šimulionis) - 213,7 tūkst. Lt;
- Prienų rajono savivaldybė (meras J. Jokubauskas) - 76,0 tūkst. Lt;
- Šiaulių miesto savivaldybė (meras A. Lankauskas) - 286,9 tūkst. Lt;
- Pasvalio rajono savivaldybė (meras G. Gegužinskas) - 426,9 tūkst. Lt.

Priimti Valstybės kontrolės sprendimai, įpareigojantys grąžinti į valstybės biudžetą 19467,4 tūkst. Lt (iki 1998 09 01 grąžinta 1917,6 tūkst. Lt).

2.1.14

Už 1997 metais padarytus biudžeto asignavimų panaudojimo pažeidimus visiems pažeidėjams taikyti administracines nuobaudas, numatytas Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 17213 straipsnyje, negalėjome, kadangi pagal minėto kodekso 35 straipsnį administracinė nuobauda gali būti skiriama ne vėliau kaip per du mėnesius nuo teisės pažeidimo padarymo dienos.

Valstybės kontrolė šiais metais parengė ir pateikė Seimo valstybės kontrolės parlamentinės priežiūros komisijai Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso administracinių nuobaudų skyrimo terminų pakeitimo įstatymo projektą. Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 35 straipsnio papildymo 1998 m. liepos 1 d. įstatymu Nr. VIII-830 išspręsta administracinių nuobaudų taikymo apribojimo dviem mėnesiais nuo teisės pažeidimų padarymo dienos problema. Nustatyta, kad už šio kodekso 17213 straipsnyje numatytus pažeidimus administracinė nuobauda gali būti skiriama ne vėliau kaip per du mėnesius nuo pažeidimo nustatymo dienos. Remiantis šio kodekso 17213 straipsnyje numatyta administracinių nuobaudų taikymo tvarka, už biudžetinių lėšų naudojimo tvarkos pažeidimus surašyti 28 administracinės teisės pažeidimų protokolai, kaltiems atsakingiems pareigūnams skirta 14,8 tūkst. Lt baudų.

2.1.15

Gyventojų indėlių kompensavimo bankrutuojančiuose bankuose fondui (Finansų ministerija) Valstybės biudžeto 1997 metų įstatymu skirta 38000 tūkst. Lt, faktinės išlaidos sudarė 38000 tūkst. Lt.

Valstybės kontrolė patikrino lėšų, gautų iš Gyventojų indėlių kompensavimo bankrutuojančiuose bankuose fondo (toliau - Fondo), panaudojimą 10-tyje bankrutuojančių Lietuvos komercinių bankų (AB "Vakarų bankas", AB Komercijos ir kredito bankas, KB "Balticbank", KB "Kredito bankas", AKB "Nida", "Kooperacijos bankas", AB banke "Lietuvos verslas", Panevėžio KB "Ateitis", KB "Ekspres", KB "Apus").

Tikrinimo metu nustatyti tokie pažeidimai:

- pažeisdamas Lietuvos Respublikos gyventojų indėlių bankrutuojančiuose bankuose dalinio kompensavimo laikinojo įstatymo (1996 02 06 Nr. I-1196) 4 str. 2 p. reikalavimą, KB "Balticbank" iš Fondo lėšų išmokėjo 185 tūkst. Lt kompensacijų 50 asmenų, įsigijusių nuosavybės teisę į banko indėlius pagal notariškai patvirtintas dovanojimo sutartis po bankroto bylos iškėlimo. Po tikrinimo KB "Balticbank" šią išmokėtų kompensacijų sumą (185012,67 Lt) grąžino iš savo lėšų ir pervedė Finansų ministerijai (1998 07 08 m/o Nr. 5);
- pažeisdamas Lietuvos Respublikos gyventojų indėlių bankrutuojančiuose bankuose dalinio kompensavimo laikinojo įstatymo (1996 02 06 Nr. I-1196) 4 str. 2 p., kuriuo nustatyta, kad indėlio kompensavimo suma yra lygi gyventojų indėlio likučiui, buvusiam bankroto bylos iškėlimo bankui dieną, bet ne daugiau kaip 4000 Lt, KB "Apus" 4 indėlininkams išmokėjo kompensacijas viršydamas įstatymu leistiną dydį (4000 Lt) ir iš Fondo lėšų neteisėtai išmokėjo 5960 Lt. Tikrinimo metu KB "Apus" indėlių kompensacijoms neteisėtai permokėtas lėšas (5960 Lt) grąžino iš savo lėšų ir padidino Gyventojų indėlių kompensavimo fondo lėšas;
- pažeisdami Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 05 13 nutarimu Nr. 569 patvirtintų Gyventojų indėlių bankrutuojančiuose bankuose dalinio kompensavimo taisyklių 8 p. reikalavimą, 5 komerciniai bankai išmokėtų gyventojų indėlių dalinių kompensacijų sumų neįrašė į Fondo vardu šiame banke atidarytą sąskaitą (KB "Kredito bankas" - 3494,6 tūkst. Lt, KB "Apus" - 3008,7 tūkst. Lt, "Komercijos ir kredito bankas" - 2203,1 tūkst. Lt, KB "Balticbank" - 1617,6 tūkst. Lt, AKB "Nida" - 741,8 tūkst. Lt). Taigi minėti bankai apskaitoje neparodė duomenų apie panaudotas ir nepanaudotas Fondo lėšas. Tikrinimo metu minėti bankai atidarė papildomą Fondo lėšų apskaitos subsąskaitą ir į buhalterinės apskaitos registrus įskaitė iš Fondo lėšų išmokėtas gyventojų indėlių dalinių kompensacijų sumas;
- Komercinis bankas "Ekspres" nepanaudojo 3000 Lt Fondo lėšų. Valstybės kontrolė 1998 07 09 sprendimu Nr. 95 įpareigojo komercinio banko "Ekspres" administratorių S. Nalivaiką grąžinti 3000 Lt į Gyventojų indėlių

kompensavimo fondą. AB bankas "Lietuvos verslas" nepanaudotą Fondo lėšų likutį (6446,59 Lt) gražino Finansų ministerijai po tikrinimo ataskaitos pasirašymo (1998 04 08 mokėjimo pavedimas Nr.184);

- "Kooperacijos bankas" iki tikrinimo neprašė iš Fondo ir neišmokėjo 15175,07 Lt dalinių kompensacijų gyventojams, kurie turėjo lėšas asmeninėse beprocentinėse sąskaitose. Tikrinimo metu bankas kreipėsi į Finansų ministeriją dėl Fondo lėšų šioms kompensacijoms išmokėti.

2.1.16

Socialinės ekonominės programos, finansuojamos iš biudžeto.

1.

Socialinėms ekonominėms programoms Valstybės biudžeto 1997 metų įstatymu (patikslinus) skirta 535832 tūkst. Lt. Apyskaitos duomenimis, patikslintas išlaidų planas - 538071 tūkst. Lt. Iš Vyriausybės rezervo fondo skirta 2239 tūkst. Lt. Faktinės išlaidos sudarė 536252,4 tūkst. Lt, arba 1818,6 tūkst. Lt mažiau (99,7 proc. planuotų išlaidų).

Valstybės biudžeto 1997 metų įstatymu (2 priedėlis) patvirtinti asignavimai socialinėms ekonominėms programoms buvo tikslinti Lietuvos Respublikos 1997 m. spalio 21 d. įstatymu Nr.464 ir didinti papildomai skiriant lėšas iš Vyriausybės rezervo fondo bei indeksuojant nustatyta tvarka darbo užmokesťį.

Tuo tarpu Aplinkos apsaugos ministerijai kitoms programoms (vandens ir atmosferos apsauga, kraštovaizdžio apsauga, žuvisvaista ir žuvisauga bei kt.) 1997 metų valstybės biudžeto įstatymu patvirtinta 2758 tūkst. Lt, papildomai skirta iš Vyriausybės rezervo fondo 70 tūkst. Lt (1997 06 23 nutarimas Nr.641), tačiau įvykdymo apyskaitoje rodoma patikslinta išlaidų užduotis 2916 tūkst. Lt yra 88 tūkst. Lt didesnė.

Valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Valstybinei darbų saugos ir darbo medicinos programai patvirtinta 15 tūkst. Lt, įvykdymo apyskaitoje patikslintos išlaidos - 58 tūkst. Lt, arba 43 tūkst. Lt didesnės.

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui Atminimo ženklų, simbolių ir paminklų genocido aukoms ir asmenims, represuotiems už pasipriešinimą okupaciniams režimams, sukūrimo valstybinei programai 1996-2000 metams patvirtinta 564 tūkst. Lt, indeksuotas darbo užmokestis su priskaitymais socialiniam draudimui - 15,7 tūkst. Lt, o įvykdymo apyskaitoje bendra asignavimų suma sudaro 796,7 tūkst. Lt, arba 217 tūkst. Lt didesnė.

Mažiausiai planuotų išlaidų padaryta tokioms socialinėms ekonominėms programoms:

- Lietuvos krepšinio vyrų, moterų, jaunimo, jaunių (merginų ir vaikinių) pasirengimas ir dalyvavimas 1997 metų pasaulio ir Europos čempionatuose (skirta 2500 tūkst. Lt, panaudota 2150,7 tūkst. Lt, arba 86,03 proc.);
- Vaikų ir paauglių nusikalstamumo prevencijos nacionalinė programa (skirta 3447 tūkst. Lt, panaudota 3252,8 tūkst. Lt, arba 94,37 proc.);
- motinos ir vaiko sveikatos apsauga; ligų profilaktika; poliklinikų pertvarkymas; gydymo įstaigų diagnostika ir gydomojo proceso plėtra; darbo aplinka ir higieninė priežiūra (skirta 19198,4 tūkst. Lt, panaudota 18195,5 tūkst. Lt, arba 94,78 proc.);
- teritorinio planavimo darbai apskrityse (skirta 580 tūkst. Lt, panaudota 560,9 tūkst. Lt, arba 96,71 proc.).

Apyskaitos aiškinamajame rašte Vyriausybė šių skirtumų nepaiškino.

2.

Valstybės kontrolė patikrino tokias socialines ekonomines programas, finansuojamas iš 1997 metų valstybės biudžeto:

- Vaikų ir paauglių nusikalstamumo prevencijos nacionalinė programa;
- Eksperto skatinimo programa;
- Antrinių žaliavų panaudojimo ir pavojingų atliekų tvarkymo programa;
- Nacionalinės energijos vartojimo efektyvumo didinimo programa;
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės informacinės sistemos (VADIS) programa.

Priimti Valstybės kontrolės sprendimai, duoti įpareigojimai pašalinti nustatytus pažeidimus.

2.1.17

Valstybės biudžeto 1997 metų įstatymu patvirtintas 81000 tūkst. Lt Vyriausybės rezervo fondas. Vyriausybės nutarimais iš šio fondo skirta 80978,1 tūkst. Lt apmokėti įvairias išlaidas. Liko nepaskirstyta 21,9 tūkst. Lt. Valstybės kontrolė, atsižvelgdama į Vyriausybės prašymą, patikrino visų iš Vyriausybės rezervo fondo 1997 metais skirtų lėšų panaudojimą.

Patikrinimai atlikti 123 įstaigose ir organizacijose, kurioms 1997 metais buvo skirtos lėšos iš Vyriausybės rezervo fondo.

Nustatyta, jog dažniausiai pasitaikantys pažeidimai - tai Lietuvos Respublikos biudžetinės sandaros įstatymo 1 straipsnio nuostatų nesilaikymas, kai iš Vyriausybės rezervo fondo gautos lėšos nepanaudojamos arba panaudojamos ne pagal paskirtį, dažnai metams pasibaigus jos negražinamos į valstybės biudžetą.

Tikrinimų dokumentų pagrindu priimta 18 sprendimų. Pareikalauta gražinti į valstybės biudžetą 1682 tūkst. Lt (2,1 proc. nuo bendros Vyriausybės fondo sumos) nepanaudotų arba panaudotų ne pagal paskirtį Vyriausybės rezervo fondo lėšų.

2.1.18

Valstybės biudžeto išlaidos teikiant paskolas ūkio subjektams.

Valstybės išdas 1998 m. sausio 1 d. turėjo penkias įmonėms suteiktas paskolas (iš viso 5949,5 tūkst. Lt), iš jų trims įmonėms (iš viso 5723,5 tūkst. Lt), kurių gražinimui suėję terminai:

- laikraščio "Lietuvos darbininkas" redakcija - 10 tūkst. Lt;
- akcinė bendrovė "Vilniaus šiltnamiai" - 1215 tūkst. Lt;
- įmonė "Jūra" - 4498,5 tūkst. Lt.

Išnagrinėjus šių paskolų 1998 m. liepos 1 d. būklę, nustatyta:

- laikraščio "Lietuvos darbininkas" redakcijai Vyriausybės 1992 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr.369 skirta 10 tūkst. Lt (1000 tūkst. rub.) leidyklos įrangai įsigyti. Laikraščio redakcija skolą turėjo gražinti iki 1995 m. gruodžio 1 d. Gražinimo terminas nepratęstas, skola negražinta.
- Vyriausybės 1992 m. gruodžio 30 d. nutarimu Nr.983 Finansų ministerijai buvo pavesta skirti Vilniaus šiltnamių valstybinei įmonei "Vilinta" (AB "Vilniaus šiltnamiai") 2,4 mln. Lt (243 mln. talonų) paskolą išsaugoti šiltnamių žiemos laikotarpiu ir užtikrinti tolesnį jų naudojimą. Paskola turėjo būti gražinta per 1993 m. II ir III ketvirčius. Dalis paskolos (1215 tūkst. Lt) gražinta. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. gegužės 17 d. nutarimu Nr.585 aukščiau minėtas nutarimas ir vėlesni papildymai dėl paskolų skyrimo neteko galios. AB "Vilniaus šiltnamiai" pagal Vilniaus apygardos teismo nutartį 1997 m. kovo 5 d. pripažinta likviduota.
- Vyriausybės 1993 m. birželio 7 d. nutarimu Nr.398-8 (slaptas) Klaipėdos valstybinei įmonei "Jūra" suteikta 4516 tūkst. Lt paskola, kuri nustatytu terminu (iki 1993 m. gruodžio 14 d.) negražinta, gražinimo terminas nebuvo pratęstas. 1998 m. sausio 1 d. įmonė "Jūra" valstybės išdui skolinga 4498,5 tūkst. Lt.

Valstybės išde, kaip ir pagal 1997 m. sausio 1 d. būklę, tebėra trys "blogos" paskolos (5723,5 tūkst. Lt), kurių susigrąžinti realių galimybių nėra.

2.2 Biudžetinių įstaigų įsiskolinimai

Valstybės biudžeto išlaikomos įstaigos 1997 metais sumažino kreditorių įsiskolinimą (1997 m. sausio 1 d. - 254855,2 tūkst. Lt, 1998 m. sausio 1 d. - 248985,4 tūkst. Lt).

2.3 Valstybės išdo įstatymo įgyvendinimo eigos įvertinimas

2.3.1

Lietuvos Respublikos 1994 m. gruodžio 20 d. įstatymu Nr.I-712 numatyta įsteigti Valstybės išdą, kuris būtų atsakingas už Vyriausybės finansinių reikalų tvarkymą, o jo funkcijas turi atlikti Finansų ministerija.

1997 metais buvo toliau diegiama Biudžeto apskaitos ir mokėjimų sistema NAVISION programos pagrindu. Valstybės biudžeto asignavimai pradėti perdavinėti pagal mokėjimo paraiškas tiesiogiai biudžetinėms įstaigoms. Tačiau išdo sistemos diegimas vyksta lėtai.

Lietuvos Respublikos finansų ministerija 1997 m. gruodžio 29 d. raštu Nr.03-09/5493 ministerijoms, departamentams, valstybės ir kitoms tarnyboms pateikė 1997 metų valstybės biudžeto išlaidų sąmatų įvykdymo metinės ir 1998 m. ketvirtinės suvestinės atskaitomybės sudarymo tvarką, atskaitomybės formas ir jų pateikimo tvarką. Tačiau bendras valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų išlaikomų įstaigų buhalterinės apskaitos sąskaitų planas ir jo taikymo instrukcija iki šiol neparengta.

Paaiškiniame dėl 1996 metų Valstybės kontrolės patikrinimo ataskaitos Finansų ministerijos viceministras J.Liionginas 1997 11 06 rašte Nr.03-09/4534 rašė, kad pavedimai, susiję su biudžeto vykdymo apskaitos ir atskaitomybės sudarymo metodologijos rengimu, šiuo metu vykdomi ir bus įteisinti, kaip numatyta Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir finansų komiteto 1997 10 29 rašte Nr.109-14-584 Lietuvos Respublikos Vyriausybei, iki 1998 04 01. Tačiau iki šiol apskaitos ir atskaitomybės metodiniai nurodymai neparengti.

2.3.2

Finansų ministerijos Apskaitos metodologijos departamentas dirba tik įmonių buhalterinės apskaitos metodologijos srityje. Ministerijos Išdo departamentas valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų apskaitos klausimams skyrė nepakankamą dėmesį. Biudžetinių įstaigų buhalteriai ir finansininkai dažnai negauna atsakymų į jiems darbo eigoje išskylančius klausimus. Pavyzdžiui, iki šiol nenustatyta ir nepaaiškinta, kaip biudžetinės įstaigos turėtų užpajamuoti nematerialųjį turtą - kompiuterines programas. Nenustatytos ir nepatvirtintos Biudžetinių įstaigų Operacijų užsienio valiuta taisyklės.

2.3.3

Išdo departamento nuostatų 4.5 punkte nustatyta, kad departamentas, vykdydamas jam pavestas funkcijas, kontroliuoja, ar teisingai tvarkoma biudžeto pajamų ir išlaidų, nebiudžetinių lėšų sąmatų vykdymo apskaita ir sudaromos apyskaitos ministerijose, departamentuose, valstybinėse tarnybose, įstaigose ir organizacijose bei savivaldybėse.

Vykdamas šią funkciją, Išdo departamente turėtų funkcionuoti vidaus auditas, kuris organizuotų Valstybės išdo ir visos biudžetinės sistemos vykdomų finansinių procedūrų kontrolę. Išdo departamento Audito skyriuje 1997 metais dirbo tik 2 darbuotojai, kurie kol kas tvarkė savivaldybių biudžetų vykdymo klausimus.

2.3.4

Finansų ministerijos struktūroje yra 7 departamentai ir 3 atskiri skyriai. Penkių departamentų ir 3 atskirų skyrių nuostatai yra parengti ir patvirtinti finansų ministro.

Pažymėtina, jog Tarptautinio ir Išdo departamentų valstybės skolos valdymo kai kurios funkcijos dubliuojasi.

2.3.5

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 10 02 nutarime Nr.1294 "Dėl Privatizavimo fondo lėšų apskaitos ir naudojimo tvarkos patvirtinimo" nustatyta, kad Privatizavimo fondo pajamų ir išlaidų apskaitą tvarko Finansų ministerija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 07 28 nutarimu Nr.579 "Dėl įstaigų ir organizacijų, finansuojamų iš Lietuvos valstybės biudžeto nebiudžetinių lėšų". Tačiau šiame nutarime buhalterinės apskaitos tvarka nenustatyta.

Nesilaikant Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos pagrindų įstatymo (1992 06 18 Nr.I-2654) 4 ir 5 straipsnių reikalavimų, Finansų ministerijos Privatizavimo ir fondų skyrius (viršininkas A.Makaveckas) privatizavimo fondo lėšų apskaitai netaiko dvejetainės sistemos ir nėra sudaręs įstaigos vadovo patvirtinto individualaus sąskaitų plano.

Įvairiems ūkio subjektams išduotos paskolos ir sukauptos palūkanos neapskaitytos kaip skolininkų įsipareigojimais-debitoriai.

Finansų ministerijos Privatizavimo ir fondų skyrius dar tvarko tokių fondų apskaitą:

- Bendrojo ir vietos savivaldybių paramos gyvenamiesiems namams, butams statyti arba pirkti bei lengvatinių kreditų;
- Bendrojo butų privatizavimo specialiojo;
- Bankrutuojančių ir bankrutavusių įmonių darbuotojų reikalavimams, susijusiems su darbo santykiais, tenkinti;
- Santaupų atkūrimo ir kompensavimo.

Visų minėtų fondų lėšų apskaitoje taip pat netaikoma dvejetainio įrašo sistema, nėra nustatyta tvarka patvirtinto sąskaitų plano.

2.4 Kiti reikšmingi pastebėjimai

2.4.1

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 05 22 nutarimo Nr.620 "Dėl buvusių Statybos ir urbanistikos ministerijos, Europos reikalų ministerijos, Ryšių ir informatikos ministerijos ir jų institucijų reorganizavimo tvarkos bei terminų" 8 p. nuoroda Finansų ministerijai Lietuvos valstybės biudžeto asignavimus, skirtus buvusioms Europos reikalų ministerijai, Ryšių ir informatikos ministerijai bei Statybos ir urbanistikos ministerijai, taip pat Komunalinio ūkio departamentui, buvusiam prie Statybos ir urbanistikos ministerijos, atitinkamai persikirstyti Aplinkos ministerijai, Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministerijai, Europos komitetui prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Susisiekimo ministerijai, Ūkio ministerijai, Užsienio reikalų ministerijai, mūsų nuomone, neatitinka 1997 12 02 Lietuvos Respublikos 1998 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr.VIII-547 10 str. 4 p. nuostatos, kad persikirsčius ministerijų, apskričių, departamentų, valstybės tarnybų kai kurias funkcijas, atitinkamai pakeisti patvirtintus asignavimus gali tik Vyriausybė.

2.4.2

Iš Respublikinio privatizavimo fondo lėšų, 1997 m. sausio 1 d. būklės duomenimis, buvo suteikta 10 paskolų, iš jų keturioms įmonėms suteiktų paskolų gražinimui buvo suėję terminai; iš vienos įmonės, nors jai gražinimo terminas ir pratęstas, paskolą susigrąžinti nerealu, nes įmonė likviduojama. Apibendriname blogų paskolų būklę:

- Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 01 10 nutarimu Nr.7, akcinei bendrovei "Šiaulių stumbras" suteikta 986,0 tūkst. Lt paskola su 10 proc. metinėmis palūkanomis, kurios gražinimo terminas Vyriausybės 1997 07 11 nutarimu Nr.750 pratęstas iki 1997 12 10. Tikrinimo metu bendrovė buvo gražinusi 82,2 tūkst. Lt paskolos ir sumokėjusi palūkanas už 1997 m. IV ketvirtį, tačiau bendrovei jau priskaičiuota 36,7 tūkst. Lt delspinigių.
- 1996 12 20 turėjo būti gražinta 1,0 mln.Lt paskola, suteikta akcinei bendrovei "Šaldytuvų ūkis", bei 3,0 mln. Lt paskola, suteikta akcinei bendrovei "Inkaras". Tikrinimo metu šios paskolos negražintos ir jų gražinimo terminai nepratęsti. Akcinė bendrovė "Šaldytuvų ūkis" 1997 01 30 raštu Nr.01/397 kreipėsi į Ūkio ministeriją dėl šios paskolos gražinimo terminų perkėlimo. Ministerija 1997 02 11 raštu Nr.600-572 informavo Finansų ministeriją ir AB "Šaldytuvų ūkis", jog sutiks tarpininkauti, jeigu bendrovė pateiks Finansų ir Ūkio ministerijoms ataskaitą apie faktinį gautos paskolos panaudojimą. 1997 07 11 raštu Nr.08-10/2912 Finansų ministerija informavo Ūkio ministeriją bei akcinę bendrovę "Šaldytuvų ūkis" dėl netikslingumo pratęsti paskolos gražinimo termino, nes bendrovė nevykdė sutarties reikalavimų, nemokėjo palūkanų, be to, pasiūlė Ūkio ministerijai parengti reikiamus dokumentus dėl bendrovės įtraukimo į privatizavimo programą. Akcinė bendrovė "Šaldytuvų ūkis" už suteiktą 1,0 mln. Lt paskolą iki 1998 01 01 yra įsiskolinusi fondui 2006,1 tūkst. Lt palūkanų bei delspinigių.
- Akcinės bendrovės "Inkaras" įsiskolinimas fondui 1998 01 01 sudarė 966,7 tūkst. Lt palūkanų bei 3577,1 tūkst. Lt delspinigių, iš viso 4543,7 tūkst. Lt.
- Visagino valstybiniam aciniam siuvimo fabrikui "Trilypis" 1994 03 28 Vyriausybės nutarimu Nr.212 skirta 1,866 mln. Lt paskola su 15 proc. metinėmis palūkanomis, kurios gražinimo terminas Vyriausybės 1995 07 20 nutarimu Nr.1008 buvo pratęstas iki 2000 12 31, ir 1995 04 05 nutarimu Nr.481 suteikta 502,0 tūkst. Lt paskola su 8 proc. metinėmis palūkanomis, kurios gražinimo terminas aukščiau minėtu nutarimu taip pat buvo pratęstas iki 2000 12 31. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 02 07 nutarimu Nr.198 "Dėl paskolos skyrimo Visagino valstybiniam aciniam siuvimo fabrikui "Trilypis" numatyta skirti 650,0 tūkst. Lt paskolą su 8 proc. metinėmis palūkanomis šio fabriko statybai finansuoti. Paskola turėjo būti gražinta 1998 03 01. Iš Respublikinio privatizavimo fondo sąskaitos 1996 03 26 mokėjimo pavedimu Nr.14 buvo pervesta 350,0 tūkst. Lt.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 1997 m. birželio 2 d. priėmė nutarimą Nr.534 "Dėl akcinės bendrovės "Trilypis" likvidavimo", kurio 1 punktu įgaliojo Ūkio ministerijos, atstovaujančios valstybės interesams akcinėje bendrovėje "Trilypis", įgaliotinį balsuoti šios bendrovės acininkų susirinkime už jos likvidavimą. Finansų ministerija 1997 12 15 raštu Nr.08-10/5306 kreipėsi į Ūkio ministeriją dėl paskolų gražinimo į Privatizavimo fondo sąskaitą. Likviduojama akcinė bendrovė "Trilypis" 1998 01 21 raštu Nr.01-04 Finansų ministerijai pranešė, kad, likviduojant bendrovę, kitos eilės kreditorių, tarp jų ir Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, visiems reikalavimams patenkinti neužteko lėšų. Finansų ministerija 1998 02 26 raštu Nr.08/10-1073 pakartotinai kreipėsi į akcinę bendrovę dėl paskolos su apskaičiuotomis palūkanomis bei delspinigiais gražinimo. 1998 03 26 raštu Nr.01-19 bendrovė informavo Finansų ministeriją, kad atsiskaitymas su trečios eilės kreditoriais bus vykdomas tik po to, kai bus visiškai patenkinti pirmosios eilės kreditorių (ieškovų) reikalavimai.

Akcinė bendrovė "Trilypis" 1998 m. rugpjūčio 26 d. raštu Nr.01-33 pranešė Finansų ministerijai, kad Vilniaus apygardos teismui atsakius nagrinėti AB "Trilypis" bankroto bylą, administratorius padavė atskirąjį skundą Lietuvos Respublikos Apeliaciniam teismui.

- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 09 30 nutarimu Nr.923 buvo suteikta 2,5 mln. Lt paskola su 15 proc. metinėmis palūkanomis uždarajai akcinei bendrovei "Obelių aliejus", kurios gražinimo terminas - 1996 12 31.

Bendrovė 1997 02 19 mokėjimo pavedimu Nr.2 grąžino 2,5 mln. Lt paskolą, tačiau iki 1998 01 01 buvo įsiskolinusi fondui 931,6 tūkst. Lt delspinigių.

Taigi Respublikiniame privatizavimo fonde pagal 1998 01 01 būklę buvo keturios probleminės paskolos (bendra suma - 7621,8 tūkst. Lt).

2.4.3

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 04 19 nutarimu Nr.274 patvirtintos Gyvenamųjų namų, butų statybos arba pirkimo lengvatinio kreditavimo tvarkos 5 punktas numato, kad laikantis nustatytų limitų, kredito ištekliai pervedami atitinkamoms bankų įstaigoms ir naudojami pagal miestų (rajonų) valdybų sprendimus. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. balandžio 4 d. nutarimu Nr.320 paskirstyti lengvatinių kreditų gyvenamiesiems namams, butams statyti arba pirkti 1997 metų limitai miestų ir rajonų savivaldybėms buvo pervedami į Lietuvos žemės ūkio ir Lietuvos valstybinį komercinį bankus pagal Finansų ministerijos sudarytas su šiais bankais sutartis. Finansų ministerija 1997 metais sudarė 17 sutarčių su šiais bankais ir pervedė 44,326 mln. Lt lengvatiniams kreditams asmenims (šeimoms), įtrauktiems į savivaldybių sudarytas apsirūpinimo gyvenamosiomis patalpomis eiles gyvenamosiomis patalpoms įsigyti, teikti, taip pat statybai, kuriai Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka buvo skirti lengvatiniai kreditai, užbaigti. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 04 04 nutarimu Nr.320 bei jo vėlesniais pakeitimais, Lietuvos Respublikos gyventojų apsirūpinimo gyvenamosiomis patalpomis įstatymo nustatyta tvarka miestų ir rajonų savivaldybėms lengvatiniams kreditams buvo numatyta 46,080 mln. Lt limitai, pervesta 44,326 mln. Lt bankams pagal miestų ir rajonų savivaldybių priimtus sprendimus. Liko nepanaudota 1,754 mln. Lt 1997 metams skirtų lengvatiniams kreditams biudžetinių asignavimų. Iš šios sumos 1,357 mln. Lt lengvatinių kreditų nepanaudota, nes miestų, rajonų savivaldybės 1997 metais nepateikė ar pateikė pavėluotai (1998 metais) savo priimtus sprendimus dėl lengvatinių kreditų paskirstymo (Panevėžio miesto - 620,0 tūkst. Lt, Kaišiadorių rajono - 350,0 tūkst. Lt, Anykščių rajono - 120,0 tūkst. Lt, Biržų ir Panevėžio rajonų - po 80,0 tūkst. Lt ir kt.), o kitos savivaldybės nepaskirstė 397,0 tūkst. Lt joms skirtų lengvatinių kreditų limitų (Klaipėdos miesto - 250,0 tūkst. Lt, Alytaus miesto - 74 tūkst. Lt, Vilniaus rajono savivaldybė - 50,0 tūkst. Lt ir kt.).

2.4.4

Remiantis 1991 metų Lietuvos Respublikos darbo apmokėjimo įstatymo 4 str. 1 d., valstybės tarnautojų darbo apmokėjimo sąlygas nustato Lietuvos Respublikos įstatymai, o kitų iš biudžeto finansuojamų įstaigų - Vyriausybė (šio įstatymo 4 str. 2 d.). Šiuo metu įstatymais darbo apmokėjimo sąlygos nustatytos tik kai kuriems valstybės tarnautojams (Lietuvos Respublikos Prezidentui, Seimo nariams, Seimo kontrolieriams). Kitų aukščiausiųjų valstybės institucijų, tarp jų ir Seimui atskaitingų valstybės institucijų pareigūnų ir tarnautojų darbo apmokėjimo sąlygos reglamentuotos Vyriausybės nutarimais, o ne įstatymu.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. lapkričio 29 d. nutarimu Nr.499 "Dėl valstybinės valdžios, valstybės valdymo ir teisėsaugos organų vadovų bei kitų pareigūnų laikinosios bandomosios darbo apmokėjimo tvarkos" nutarta valstybinių institucijų vadovų ir kitų pareigūnų darbo apmokėjimą reguliuoti koeficientais, kurių pagrindu imama Vyriausybės patvirtinta (indeksuota) minimali bazinė alga, o valstybinių institucijų, taip pat ir teisėsaugos bei teisėtvarkos institucijų vadovams suteikta teisė, neviršijant darbo apmokėjimo fondo lėšų, nustatyti darbuotojams iki 50 proc. atlyginimo dydžio priemokas, premijuoti ir nustatyti premijavimo tvarką. Vyriausybės 1993 m. kovo 27 d. nutarimu Nr.209 valstybės tarnautojams ir darbuotojams buvo leista nustatyti neribojamo dydžio priemokas. Valstybės valdymo ir Vyriausybės institucijų vadovai, turėdami realiai nepagrįstą darbo užmokesčio fondo ekonomiją, skyrė gerokai viršijančias pareigybinį atlyginimą priemokas. Neribotų priemokų taisyklės taikymas per pakankamai ilgą jos taikymo laiką išderino valstybinių institucijų darbuotojų darbo apmokėjimo sistemą.

Po to Lietuvos Respublikos Vyriausybė 1997 m. balandžio 14 d. nutarimu Nr.357 "Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo sąlygų dalinio pakeitimo" personalinių priedų dydį apribojo iki 100 procentų tarnybinio atlyginimo. Tačiau tai darbo apmokėjimo srityje susiklosčiusios padėties dar iš esmės nepakeitė.

Apie tai ne kartą informavome Seimą ir jo komitetus bei frakcijas.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 1997 m. birželio 24 d. nutarimo Nr.665 "Dėl kai kurių Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo klausimais dalinio pakeitimo" 1.1 p. nustatė, kad Vyriausybės nariams negali būti skiriami nei personaliniai priedai, nei premijos. Tačiau, remiantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės posėdžio 1997 m. gruodžio 17 d. protokolu Nr.49 ir 1997 m. gruodžio 24 d. protokolu Nr.50, skirta 24600 Lt premijų, iš jų: aplinkos apsaugos ministrui I.Lazdiniui - 4100 Lt, finansų ministrui A.Šemetai - 8200 Lt, ūkio ministrui V.K.Babiliui - 4100 Lt, socialinės apsaugos ir darbo ministrei I.Degutienei - 4100 Lt, švietimo ir mokslo ministrui Z.Zinkevičiui - 4100 Lt. Premijos išmokėtos.

2.4.5

Lietuvos Respublikos biudžetinės sandaros įstatymas įstaigoms, išlaikomoms iš biudžeto lėšų, leidžia turėti nebiudžetinių lėšų. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 1993 m. liepos 28 d. nutarimu Nr.579 "Dėl įstaigų ir organizacijų, finansuojamų iš Lietuvos valstybės biudžeto, nebiudžetinių lėšų" patvirtino nebiudžetinių lėšų sudarymo ir naudojimo taisykles. Jose nustatyta, kad specialiosios lėšos (viena iš nebiudžetinių lėšų rūšių) yra biudžetinių įstaigų ir organizacijų pajamos, gaunamos iš jų ūkinės veiklos, kurios turi atitikti šių įstaigų ir organizacijų pagrindinės veiklos pobūdį: už realizuotą savo gamybos produkciją, atliktus darbus, suteiktas paslaugas, už mokslo tiriamuosius darbus (išskyrus tuos, kurie finansuojami iš valstybės biudžeto), organizuotas pramogas. Lėšos naudojamos išlaidoms, susijusioms su nurodytąja ūkine veikla.

Remiantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (1994 07 07 Nr.I-533) 18 str. 10 p., miestų ir rajonų savivaldybių valdybos nustato biudžetinių įstaigų, finansuojamų iš savivaldybių biudžetų, nebiudžetinių lėšų sudarymo ir naudojimo taisykles, tvirtina jų naudojimo apyskaitą.

Apyskaitos duomenimis, įstaigos, išlaikomos iš valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų, 1997 metais gavo 420459,8 tūkst. Lt specialiųjų lėšų pajamų, iš kurių 120337,6 tūkst. Lt panaudota darbo užmokesčiui, 32026,1 tūkst. Lt - įnašams socialiniam draudimui, 184782,7 tūkst. Lt - kitoms išlaidoms ir paslaugoms, 29438,8 tūkst. Lt - ilgalaikio turto įsigijimui, 2035,6 tūkst. Lt - nurašytos beviltiškos skolos, 48,1 tūkst. Lt - įstaigos sąskaita nurašytas medžiagų trūkumas, 38502,1 tūkst. Lt - statyboms, mokesčiams ir kt.

Įvertinus Valstybės kontrolės atliktų tikrinimų rezultatus nustatyta, kad gaunant ir naudojant specialiąsias lėšas, yra nemažai trūkumų, būtent:

1. Neišsamiai apibrėžtos valstybinių institucijų pajamos už įvairių pažymėjimų, leidimų ir kitų dokumentų išdavimą. Šios paslaugos turėtų būti apmokestinamos žyminiu mokesčiu, t.y. už įvairaus pobūdžio pažymų išdavimą specialių lėšų fondai neturėtų būti sudaromi.
2. Neapibrėžtos funkcijos tų valstybinių institucijų, kurios gali gauti specialiąsias lėšas už darbus, analogiškus jų pagrindinėms funkcijoms.
3. Nėra vieningos tvarkos, kaip mokėti valstybinių institucijų darbuotojams už darbą, duodantį pajamų specialiųjų lėšų forma. Todėl taikomi įvairūs valstybinių institucijų darbuotojų šio darbo apmokėjimo būdai (premijos, priemokos ir pan.).
4. Kai kurios biudžetinės įstaigos specialiųjų lėšų sąmatas sudaro be nustatytų normų, tarifų ir metodikos (pavyzdžiui, Statistikos departamentas), nesudaromos sąmatos pagal kiekvieną paslaugų rūšį.
5. Kai kurių savivaldybių valdybos nenustatė savo ir pavaldžių įstaigų, finansuojamų iš savivaldybės biudžeto, nebiudžetinių lėšų sudarymo ir naudojimo taisyklių (paminėtinos Lazdijų ir Marijampolės rajonų savivaldybės).

2.4.6

Biudžetines įstaigas pertvarkius į viešąsias įstaigas, atsirado apskaitos taisyklių taikymo problemų viešosiose įstaigose. Kol kas Viešųjų įstaigų įstatymo 4 straipsnio 2 p. yra pasakyta "jog Viešojo įstaiga tvarko buhalterinę apskaitą, teikia finansinę-buhalterinę ir statistinę informaciją valstybės institucijoms ir moka mokesčius įstatymų nustatyta tvarka". Tačiau nėra teisės aktų, reglamentuojančių tokius klausimus:

- ar viešųjų įstaigų apskaitos tvarkymui bus taikomas pavyzdinis sąskaitų planas (Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 1993 m. gruodžio 16 d. raštas Nr.91N), ar sąskaitų planas, kuris taikomas biudžetinėms įstaigoms (Finansų ministerijos 1987 m. kovo 10 d. instrukcija Nr.61);
- ar naudotinos tos pačios atskaitomybės formos, kurias šiuo metu pildo įmonės (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. spalio 27 d. nutarimas Nr.804).

Pažymėtina, jog šiuo metu dalis kai kurių viešųjų įstaigų taiko biudžetinių įstaigų sąskaitų planą, o atskaitomybę rengia pagal formas, kurias pildo įmonės.

2.4.7

Neregamentuota valdymo institucijoms (ministerijoms) skiriamų lėšų mokslinio tyrimo darbams naudojimo tvarka. Dažnai šias lėšas ministerijos naudoja pačių įsteigtoms valstybinėms mokslo įstaigoms išlaikyti. Tikrinimų metu taip pat nustatėme, kad valstybinės mokslo įstaigos vykdo darbus, dėl kurių reikalingumo Lietuvos mokslo tarybos ekspertų komisijos išvadų nėra, dažnai atitinkamus darbus yra atlikę ar atlieka valstybiniai mokslo institutai, kurie finansuojami iš valstybės biudžeto asignavimų mokslui ir studijoms.

2.4.8

Daliai biudžetinių įstaigų tarnybinių automobilių naudojimo tvarka neregamentuota. Iki šiol galioja Lietuvos Respublikos finansų ir susisiekimo ministrų bendras įsakymas 1995 04 18 Nr.48/220 "Dėl biudžetinių įstaigų, organizacijų lengvųjų

automobilių naudojimo biudžetinėse įstaigose ir organizacijose tvarkos", kurio normos netaikomos Lietuvos Respublikos Prezidentūros, Lietuvos Respublikos Seimo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos lengviesiems tarnybiniams automobiliams.

3 VALSTYBĖS KONTROLĖS STEBIMOS PROBLEAMOS

Lietuvos Respublikos Seimas, apsvaustęs Vyriausybės parengtą Lietuvos Respublikos 1996 metų valstybės biudžeto apyskaitą ir Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus išvadą dėl šios apyskaitos, 1997 m. lapkričio 25 d. priėmė nutarimą Nr.VIII-535 "Dėl Lietuvos Respublikos 1996 m. valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos", kurio 2 str. pateikė Vyriausybei daug siūlymų, kaip sustiprinti biudžetinių lėšų naudojimo kontrolę ir atsakomybę. Šio Seimo nutarimo 2 straipsnyje išdėstyti siūlymai Vyriausybei pateikti Seimui įstatymų pataisais ir papildymais, kad pažeidimus padariusiems pareigūnams būtų uždrausta tam tikrą laiką (5-10 metų) eiti pareigas valstybės tarnyboje, taip pat kad per 1998 metus būtų parengta biudžeto išlaidų finansinių normatyvų nustatymo tvarka, dar neįgyvendinti.

Valstybės kontrolė taip pat stebi, kaip yra sprendžiamos kitos problemos, kurios buvo išdėstytos Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus Išvadoje dėl Lietuvos Respublikos 1996 metų valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos. Šiame Išvado skyriuje pateikiame klausimus, kuriuos paliekame atvirus, ir toliau stebime, nes 1997 metais problemos dar neišspręstos:

- neturime išsamios valstybės išdo ir biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkymo teisinės bazės ir metodologijos. Biudžetinėse įstaigose iki šiol taikoma 1987 metų buhalterinės apskaitos tvarkymo instrukcija;
- nepatvirtintos valstybės biudžeto lėšų laikymo depozituose taisyklės;
- valstybiniame sektoriuje pradėtas vidaus kontrolės sistemos, atitinkančios šiuolaikinius reikalavimus, diegimas, tačiau biudžetiniame sektoriuje vidaus kontrolė vis dar silpna (vidaus kontrolės sistema neturi sisteminio pobūdžio, neregamentuota įstatymu, nenustatyti vidaus kontrolės standartai);
- nepakankamas atsiskaitomumas apie valstybės turtą šalies mastu;
- nepakankamas atsiskaitymas apie lėšų, skiriamų įvairiems iš valstybės biudžeto finansuojamiems fondams, panaudojimą (tiek įmonių, įstaigų, tiek valstybės mastu);
- lėtai diegiama Lietuvos Respublikos išdo sistema;
- nenustatyta ilgalaikio turto, prekių bei materialinių vertybių, atsiskaitymų, piniginių ir kitų lėšų inventorizacijų tvarka;
- neregamentuota socialinių ekonominių programų, finansuojamų iš valstybės valdymo institucijoms patvirtintų asignavimų, programų vykdytojų parinkimo, išlaidų sąmatų rengimo tvarka;
- nenustatyta lėšų naudojimo tvarka tais atvejais, kai valstybės valdymo institucijoms (ministerijoms), tvirtinant valstybės biudžetą, kartu su asignavimais paprastosioms išlaidoms skiriamos ir lėšos mokslinio tyrimo darbams, todėl susidaro sąlygos šias lėšas naudoti ir einamosioms išlaidoms;
- netaupi biudžetinių įstaigų, organizacijų tarnybinių automobilių įsigijimo ir naudojimo tvarka;
- neišsami biudžetinių įstaigų specialiųjų lėšų sudarymo ir naudojimo tvarka;
- nėra valstybės skolos nustatymo, pripažinimo ir apskaitos reglamento.
- Bendrojo pobūdžio problemos, kurias akcentuojame, atsižvelgdami į 1997 metų valstybės biudžeto vykdomo kontrolės rezultatus:
- biudžetinėms įstaigoms leidus persitvarkyti į viešąsias įstaigas, neišspręstas tokioms įstaigoms taikomas apskaitos tvarkymo sistemos nustatymo klausimas;
- biudžeto pajamų prognozės valstybės biudžeto projekto sudarymo stadijoje turėtų būti tikslesnės.

4 BENDROSIOS IŠVADOS

1. Įstatymais nustatyta 1997 metų valstybės biudžeto pajamų užduotis įvykdyta ir viršyta (įvykdymas 100,7 proc., gauta 45611 tūkst. Lt pajamų daugiau, nei nustatyta įstatymais), o išlaidų užduotis neįvykdyta (įvykdymas 96,9 proc., finansavimui nepanaudota 182333 tūkst. Lt).
2. Atkreipiame dėmesį į tai:
 - 2.1. kad valstybės išde pagal 1998 m. sausio 1 d. būklę, kaip ir pagal 1997 m. sausio 1 d. būklę, tebebuvo trys biudžeto lėšomis išduotos 5723,5 tūkst. Lt paskolos, kurioms gražinti seniai suėję terminai. Respublikiniame privatizavimo fonde pagal 1998 01 01 būklę atsirado keturios probleminės paskolos bendrai 7621,8 tūkst. Lt sumai.
 - 2.2. faktinė pajamų ir išlaidų struktūra skyrėsi nuo įstatymais nustatytos valstybės biudžeto struktūros.
3. Atliktų tikrinimų metu nustatyti pažeidimai ir šalies ūkio biudžetinio sektoriaus vidaus kontrolės sistemos silpnumas neleidžia mums su pagrįstu įsitikinimu tvirtinti, kad visos, ypač mūsų netikrintos 1997 metų valstybės biudžeto pajamos ir išlaidos, padarytos laikantis įstatymų ir kitų teisės aktų.

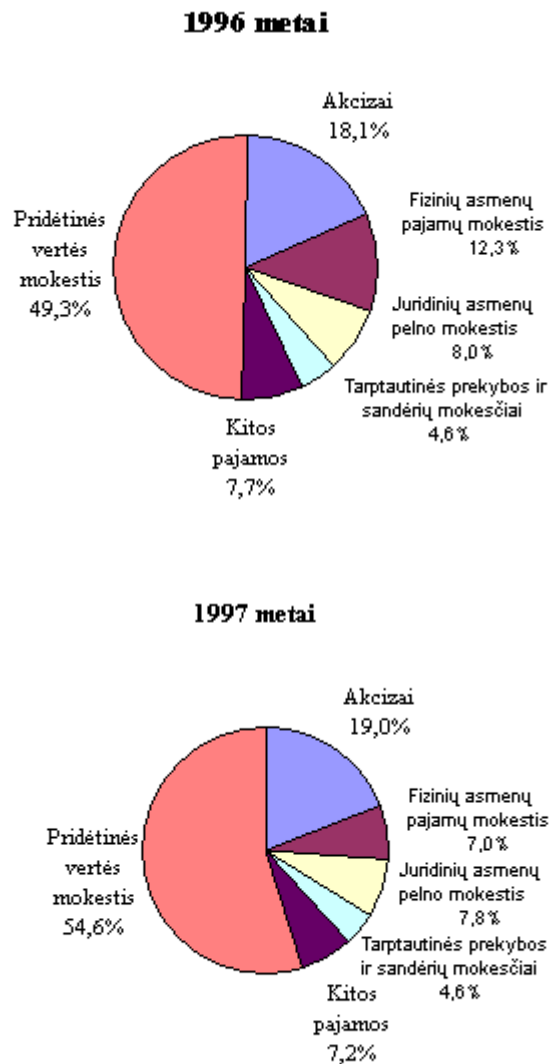
5 PRIEDAI

Išvados dėl Lietuvos Respublikos 1997 metų valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos sudėtine dalimi yra tokie priedai:

1. Valstybės kontrolės 1997 metų veiklos ataskaita.
2. Valstybės kontrolės išvada dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ataskaitos apie valstybės skolą 1997 metais.
3. Diagramos: Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto pajamų užduočių vykdymas 1997 metais (procentais).
4. Pažyma apie mokesčių nepriemokas valstybės biudžetui (1997 metų ketvirčiais).
5. Pažyma apie atidėtus mokesčius.
6. Diagramos: Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto pajamų struktūra 1996 metais ir 1997 metais (procentais).
7. Valstybės biudžeto 1997 metų išlaidų analizė.
8. Diagramos: Lietuvos Respublikos valstybės 1997 metų biudžeto išlaidų struktūra (procentais).
9. Diagramos: Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto išlaidų struktūra 1996 metais ir 1997 metais (procentais).
10. Pažyma apie atiduotus 1997 m. valstybės biudžeto asignavimus (pagal valstybės funkcijas).
11. Lietuvos Respublikos 1997 m. valstybės biudžeto įvykdymas (perduoti asignavimai).
12. Pažyma apie valstybės biudžeto 1997 metų išlaidų struktūros pagrindinių rodiklių įvykdymą.

5.1 PRIEDAS 6

Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto pajamų struktūra
1996 metais ir 1997 metais (procentais)

5.2 PRIEDAS 7

Valstybės biudžeto 1997 metų išlaidų analizė

Išlaidų kryptys	Kodas	1996 m. išlaidos (tūkst. Lt)	Valstybės biudžeto 1997 metų išlaidų analizė						
			Išlaidos, patvirtintos įstatymu (tūkst. Lt)	Patikslintos išlaidos (tūkst. Lt)	Perduoti asignavimai (tūkst. Lt)	Faktiškai įvykdyta (tūkst. Lt)	Palyginus su patvirtintomis išlaidomis, proc. (7:4)	Palyginus su patikslintomis išlaidomis, proc. (7:5)	Palyginus 1997 m. įvykdymą su 1996 m. išlaidomis, proc. (7:3)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Bendras valstybės valdymas	1	466572,1	557568	609076,4	604079,0	604122,6	108,3	99,2	129,5
Krašto apsauga	2	177805,3	317069	325887,9	325609,1	325602,3	102,7	99,9	183,1
Viešoji tvarka ir visuomenės apsauga	3	814257,4	978539	1044349,5	1038485,9	1038485,9	106,1	99,4	127,5
Švietimas	4	595773,4	728264	806403,0	801245,8	801174,5	110,0	99,4	134,5
Sveikatos apsauga	5	427656,6	375042	510095,0	503502,3	501888,0	133,8	98,4	117,4
Socialinė apsauga, globa ir rūpyba	6	471774,9	508198	515416,1	502646,1	474824,4	93,4	92,1	100,6
Butų ir komunalinis ūkis	7	531,3	640	662,1	662,1	662,1	103,4	100,0	124,6
Sveikatingumas (sportas), rekreacija, kultūra	8	190626,7	230306	255210,6	254518,2	254451,1	110,5	99,7	133,5
Kuro ir energijos tiekimo paslaugos	9	234985,2	79585	167581,4	166521,8	166771,7	209,5	99,5	71,0
Žemės ūkis, miškininkystė, žuvininkystė ir veterinarija	10	631594,3	693362	703230,3	696401,8	696371,3	100,4	99,0	110,3
Mineralinių išteklių gavyba (išskyrus kūrą), pramonė ir statyba	11	31400,9	90127	91661,0	91171,1	91171,1	101,2	99,5	290,3
Transportas ir ryšiai	12	98524,9	137216	138232,8	137817,5	137817,5	100,4	99,7	139,9
Kita ekonominė veikla	13	43639,4	54801	59481,0	59130,2	59119,8	107,9	99,4	135,5
Išlaidos, nepriskirtos pagrindinių funkcijų grupėms	14	501093,4	1485757	702107,6	566131,4	565812,3	38,1	80,6	112,9
Dotacijos savivaldybių biudžetams		550617,0	481112	481112,0	481112,0	481112,0	100,0	100,0	87,4
Perduotos lėšos		95941,2	-	372079,3	371218,9	371218,9	-	99,8	386,9
Iš viso		5332794,0	6717586	6782586,0	6600253,2	6570605,5	97,8	96,9	123,2

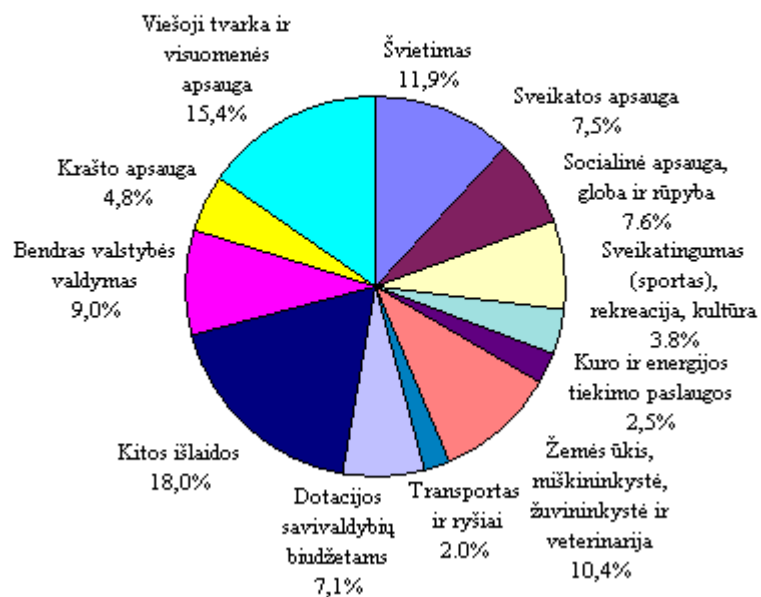
Biudžeto kontrolės skyriaus viršininko pavaduotoja - poskyrio viršininkė

A.Meiluvienė

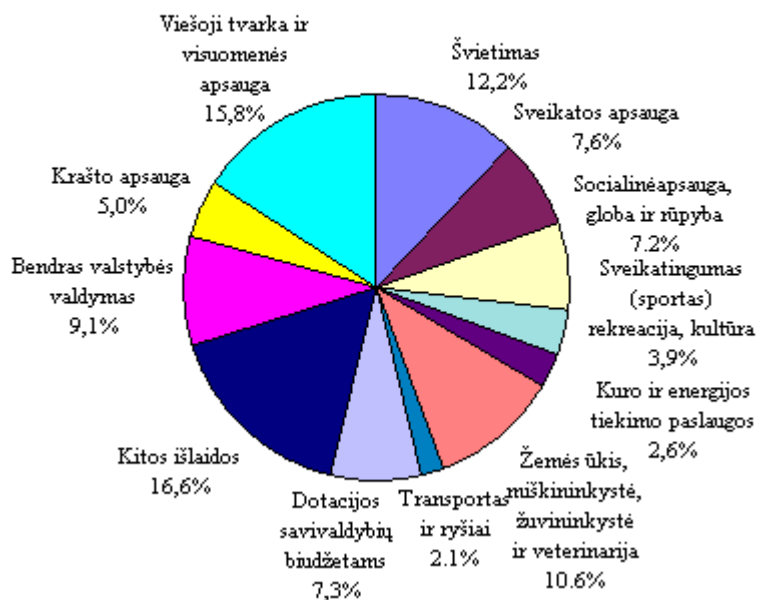
5.3 PRIEDAS 8

Lietuvos Respublikos valstybės 1997 metų biudžeto išlaidų struktūra (procentais)

Patikslintos įstatymu išlaidų užduotys

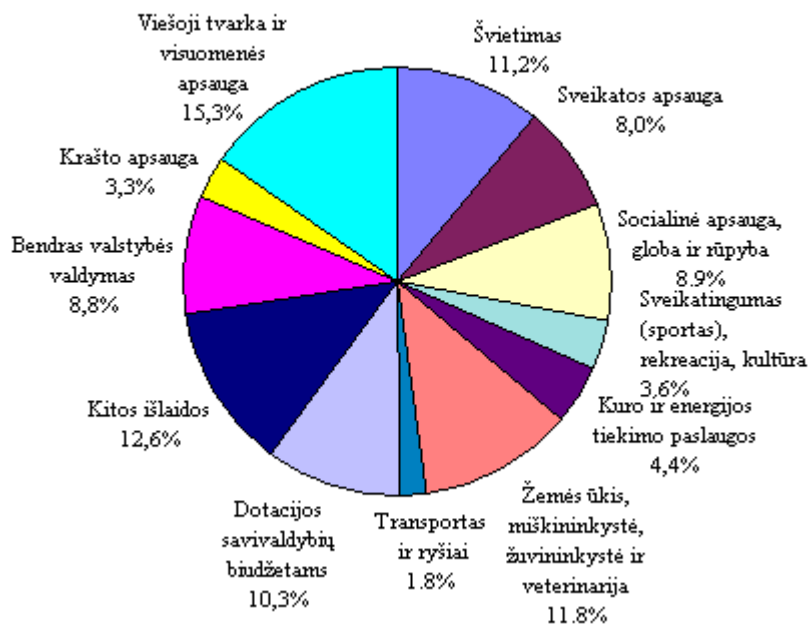
Faktiškos išlaidos

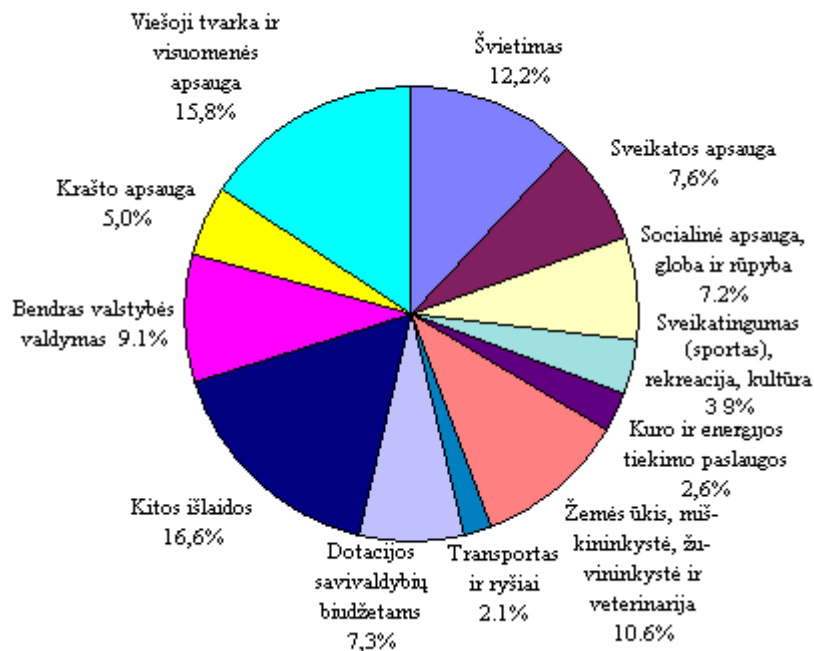
5.4 PRIEDAS 9

Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto išlaidų struktūra 1996 metais ir 1997 metais (procentais)

1996 metai

1997 metai

5.5 PRIEDAS 10

PAŽYMA apie atiduotus 1997 m. valstybės biudžeto asignavimus (pagal valstybės funkcijas)

(tūkst. Lt)

Funkcinė klasifikacija	Pavadinimas	Bendra asignavimų suma		Skirtumas tarp patikslinto plano ir atiduotų asignavimų	
		patikslintas planas	atiduota	suma	%
1	Bendras valstybės valdymas	609076,4	604079,0	-4997,4	99,2
2	Krašto apsauga	325887,9	325609,1	-278,8	99,9
3	Viešoji tvarka ir visuomenės apsauga	1044349,5	1038485,9	-5865,9	99,4
4	Švietimas	806403,0	801245,8	-5157,2	99,4
5	Sveikatos apsauga	510095,0	503502,3	-6592,7	98,7
6	Socialinė apsauga, globa ir rūpyba	515416,1	502646,1	-12770,0	97,5
7	Butų ir komunalinis ūkis	662,1	662,1		100,0
8	Sveikatingumas, kultūra	255210,6	254518,2	-692,4	99,7
9	Kuro ir energijos teikimo paslaugos	167581,4	166521,8	-1059,6	99,4
10	Žemės ūkis	703230,3	696401,8	-6828,5	99,0
11	Mineralinių išteklių, gamyba	91661,0	91171,1	-489,9	99,5
12	Transportas ir ryšiai	138232,8	137817,5	-415,3	99,7
13	Kita ekonominė veikla	59481,0	59130,2	-350,8	99,4
14	Išlaidos, nepriskirtos pagrindinių funkcijų grupėms	1555298,9	1418462,3	-	91,2
	Iš viso	6782586,0	6600253,2	-	97,3
				182332,8	

Biudžeto kontrolės skyriaus viršininko
pavadootoja - poskyrio viršininkė

A.Meiluvienė

5.6 PRIEDAS 11

Lietuvos Respublikos 1997 m. valstybės biudžeto
įvykdymas
(perduoti asignavimai)

(tūkst. Lt)

Asignavimo valdytojas			Išlaidos	Patikslintas planas	Perduoti asignavimai	Nukrypimas	Įvykdymo proc. (met.)
1	900	1	Lietuvos Respublikos Prezidentūra	41921,0	41862,5	58,5	99,9
2	900	2	Lietuvos Respublikos Seimas	45613,6	45389,7	223,9	99,5
3	900	3	Vyriausioji rinkimų komisija	14357,0	12857,9	1499,1	89,6
4	900	4	Seimo kontrolierių įstaiga	1982,0	1863,6	118,4	94,0
5	900	5	Konstitucinis Teismas	3474,0	3466,7	7,3	99,8
6	900	6	Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė	9476,0	9429,9	46,1	99,5
90	900	1576	Valstybės lietuvių kalbos komisija prie Lietuvos Respublikos Seimo	3808,6	3799,8	8,8	99,8
90	900	1874	Vyriausioji tarnybinės etikos komisija	53,0		53,0	
90	900	1808	Žurnalistų etikos inspektorius	168,0	39,3	128,7	23,4
7	900	7	Valstybinė paminklosaugos komisija	1080,9	1074,2	6,7	99,4
90	900	1553	Lietuvos Respublikos vertybinių popierių komisija	2079,4	2079,4		100,0
8	900	8	Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija	17309,0	16462,7	846,3	95,1
			I.Ministerijos				
9	900	9	Aplinkos apsaugos ministerija	35834,8	35791,9	42,9	99,9
28	900	1810	Europos reikalų ministerija	2803,0	2799,4	3,6	99,9
12	900	32	Finansų ministerija	24261,4	14922,5	9338,9	61,5
13	900	91	Krašto apsaugos ministerija	314056,5	313777,7	278,8	99,9
14	900	116	Kultūros ministerija	96686,3	96535,5	150,8	99,8
17	900	172	Ryšių ir informatikos ministerija	13071,3	12776,2	295,1	97,7
18	900	173	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	474498,4	461875,8	12622,6	97,3
19	900	217	Statybos ir urbanistikos ministerija	4879,0	4874,9	4,1	99,9
20	900	219	Susisiekimo ministerija	9896,1	9889,3	6,8	99,9
21	900	220	Sveikatos apsaugos ministerija	134126,2	127535,2	6591,0	95,1
22	900	326	Švietimo ir mokslo ministerija	277386,1	276545,0	841,1	99,7
23	900	551	Teisingumo ministerija	9939,0	9673,9	265,1	97,3
24	900	554	Užsienio reikalų ministerija	100832,6	100832,6		100,0
29	900	1811	Ūkio ministerija	69991,3	69841,9	149,4	99,8
25	900	616	Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministerija	3578,0	3557,8	20,2	99,4
26	900	617	Vidaus reikalų ministerija	553889,2	552352,0	1537,2	99,7
30	900	1812	Žemės ir miškų ūkio ministerija	573427,3	566569,4	6857,9	98,8
			II.Apskritys				
90	26	1147	Alytaus apskrities viršininko administracija	18249,3	18230,4	18,9	99,9
90	27	1178	Kauno apskrities viršininko administracija	40067,2	40066,2	1,0	100,0
90	28	1229	Klaipėdos apskrities viršininko administracija	37823,0	37689,8	133,2	99,6
90	29	1270	Marijampolės apskrities viršininko administracija	20603,4	20603,4		100,0
90	30	1311	Panevėžio apskrities viršininko administracija	32626,1	32625,0	1,1	100,0
90	31	1352	Šiaulių apskrities viršininko administracija	36343,4	36342,0	1,4	100,0
90	32	1393	Tauragės apskrities viršininko administracija	15720,6	15653,2	67,4	99,6
90	33	1424	Telšių apskrities viršininko administracija	21736,5	21734,5	2,0	100,0
90	34	1455	Utenos apskrities viršininko administracija	26608,0	26606,6	1,4	100,0
90	35	1496	Vilniaus apskrities viršininko administracija	49438,8	49345,8	93,0	99,8

			III. Departamentai, tarnybos ir inspekcijos				
90	24	1140	Lietuvos archyvų departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės	22783,0	22534,0	249,0	98,9
90	6	924	Lietuvos Respublikos Prezidento, Seimo pirmininko, Ministro Pirmininko ir oficialių svečių apsaugos departamentas	19285,0	19126,0	159,0	99,2
90	22	1075	Kultūros ministerijos Kultūros vertybių apsaugos departamentas	23635,3	23635,3		100,0
90	1	806	Kūno kultūros ir sporto departamentas	27220,0	27219,2	0,8	100,0
90	3	826	Pasienio policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos	98064,8	96860,4	1204,4	98,8
90	2	809	Pataisos reikalų departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos	111102,7	111019,1	83,6	99,9
90	4	864	Priešgaisrinės apsaugos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos	94520,8	94163,3	357,5	99,6
90	5	921	Regioninių problemų ir tautinių mažumų departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės	7022,7	7022,7		100,0
90	7	925	Valstybės saugumo departamentas	18037,2	18013,9	23,3	99,9
90	17	1051	Lietuvos standartizacijos departamentas prie Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministerijos	3282,8	3281,9	0,9	100,0
90	8	927	Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės	14174,1	14174,1		100,0
90	13	980	Valstybinis turizmo departamentas prie Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministerijos	1620,0	1619,2	0,8	100,0
90	15	1049	Valstybinė konkurencijos ir vartotojų teisių gynimo tarnyba prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės	1760,9	1756,2	4,7	99,7
90	40	1744	Valstybinė tabako ir alkoholio kontrolės tarnyba prie Lietuvos respublikos Vyriausybės	901,0	788,9	112,1	87,6
90	14	981	Valstybinė veterinarijos tarnyba	21585,4	21585,4		100,0
90	10	977	Valstybinė žemėtvarkos ir geodezijos tarnyba prie Žemės ir miškų ūkio ministerijos	13397,3	13397,3		100,0
90	900	1547	Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba prie Aplinkos apsaugos ministerijos	5876,2	5763,6	112,6	98,1
90	11	978	Lietuvos geologijos tarnyba prie Statybos ir urbanistikos ministerijos	5439,0	5407,0	32,0	99,4
90	12	979	Technikos priežiūros tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos	1414,4	1414,4		100,0
90	9	976	Vaikų teisių apsaugos tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos	201,3	191,0	10,3	94,9
90	900	1769	Viešųjų pirkimų tarnyba	411,1	340,0	71,1	82,7
90	18	1056	Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija	2549,4	2100,3	449,1	82,4
90	19	1057	Valstybinė darbo inspekcija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos	3568,8	3568,4	0,4	100,0
90	900	1768	Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija	367,7	222,4	145,3	60,5
90	900	1680	Energetikos valstybinė inspekcija prie Ūkio ministerijos	2096,8	2096,8		100,0
90	20	1058	Lietuvos valstybinė kokybės inspekcija prie Valstybinės konkurencijos ir vartotojų teisių gynimo tarnybos	5732,1	5732,1		100,0
90	16	1050	Vyriausybinių ryšių centras prie Lietuvos Respublikos saugumo departamento	4517,7	4428,4	89,3	98,0

90	900	1632	Lietuvos Respublikos ginklų fondas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės	1684,0	1206,1	477,9	71,6
90	42	1872	Valstybinė geodezijos ir kartografijos tarnyba prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės	10764,5	10764,5		100,0
			IV. Įmonės ir organizacijos				
			Ūkio ministerijos reguliavimo sritis				
90	900	1548	Akcinė bendrovė "Lietuvos energija"	69784,2	69459,4	324,8	99,5
90	900	1549	Akcinė bendrovė "Geonafta"	1000,0	750,0	250,0	75,0
90	900	1550	Akcinė bendrovė "Mažeikių nafta"	3250,0	3250,0		100,0
90	900	1551	Akcinė bendrovė "Lietuvos dujos"	47505,5	47469,8	35,7	99,9
90	900	1681	Akcinė bendrovė "Būtingės nafta"	28000,0	28000,0		100,0
90	900	1719	Uždaroji akcinė bendrovė "Geoterma"	2420,0	2420,0		100,0
90	900	1878	Akcinė bendrovė "Vilniaus šilumos tinklai"	2957,5	2957,5		100,0
90	900	1879	Akcinė bendrovė "Šiaulių energija"	2124,8	2124,8		100,0
90	900	1880	Akcinė bendrovė "Panevėžio šilumos tinklai"	1406,1	1406,1		100,0
90	900	1881	Akcinė bendrovė "Klaipėdos energija"	1370,1	1370,1		100,0
90	900	1882	Akcinė bendrovė "Alytaus šilumos tinklai"	748,6	748,6		100,0
90	900	1883	Akcinė bendrovė "Kauno energija"	2315,9	2315,9		100,0
90	900	1884	Akcinė bendrovė "Mažeikių šilumos tinklai"	52,5	52,5		100,0
90	900	1560	Valstybės gamybinė - eksperimentinė įmonė "Vytis"	300,0		300,0	
			Finansų ministerijos reguliavimo sritis				
90	21	1059	Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos	96000,1	95780,6	219,5	99,8
90	900	1556	Finansų ministerijos mokymo centras	1474,3	1471,9	2,4	99,8
90	37	90	Revizijų departamentas prie Finansų ministerijos	5025,0	4973,2	51,8	99,0
90	900	1684	Komisija privalomam registruoti turtui įvertinti prie Finansų ministerijos	233,0	220,6	12,4	94,7
90	36	33	Valstybinė mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos	87807,0	87266,3	540,7	99,4
90	900	1554	Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnyba prie Finansų ministerijos	3169,6	3119,8	49,8	98,4
90	900	1555	Lietuvos prabavimo rūmai	1330,0	1330,0		100,0
			Kultūros ministerijos reguliavimo sritis				
90	900	1715	Nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka	13565,0	13565,0		100,0
90	900	1716	Lietuvos aklių biblioteka	896,0	895,9	0,1	100,0
90	900	1748	Nacionalinės Lietuvos valstybės ir kultūros istorijos muziejus	2732,9	2732,9		100,0
90	900	1749	Lietuvos dailės muziejus	6979,8	6979,8		100,0
90	900	1750	Valstybinis M.K. Čiurlionio dailės muziejus	3123,2	3123,2		100,0
			Ryšių ir informatikos ministerijos reguliavimo sritis				
90	900	1566	Valstybės įmonė "Lietuvos paštas"	10852,0	10852,0		100,0
			Statybos ir urbanistikos ministerijos reguliavimo sritis				
90	900	1561	Komunalinio ūkio ir paslaugų departamentas prie Statybos ir urbanistikos ministerijos	662,1	662,1		100,0
90	900	1562	Valstybinė Kongresų rūmų statybos direkcija	1200,0	1200,0		100,0
90	900	1564	Vilniaus pilių direkcija	10500,0	10500,0		100,0
90	900	1742	Valstybės įmonė Statybos produkcijos sertifikavimo centras	110,0	110,0		100,0
90	900	1752	Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija	707,0	707,0		100,0
90	900	1877	Žemės ir kito nekilnojamojo turto kadastro ir registro valstybės įmonė	1400,0	1400,0		100,0

			Susisiekimo ministerijos sritis				
20	900	1640	Valstybės įmonė "Vilniaus aerouostas"	523,0	523,0		100,0
20	900	1641	Valstybės įmonė "Kauno aerouostas"	1200,0	1200,0		100,0
20	900	1642	Lietuvos valstybinė kelių transporto inspekcija	30,0	30,0		100,0
20	900	1643	Lietuvos valstybinė tiltų inspekcija	108,8	108,8		100,0
20	900	1644	Vandens transporto valstybinės kontrolės ir saugaus plaukiojimo inspekcija	742,0	742,0		100,0
20	900	1647	Valstybės įmonė "Vidaus vandens kelių direkcija"	5560,0	5560,0		100,0
20	900	1650	Akcinė bendrovė "Lietuvos geležinkeliai"	66733,0	66733,0		100,0
20	900	1652	Akcinė bendrovė aviakompanija "Lietuvos avialinijos"	15200,0	15191,9	8,1	99,9
20	900	1654	Akcinė bendrovė "Geležinkelio apsaugos želdiniai"	2750,0	2750,0		100,0
20	900	1656	Valstybinė geležinkelio inspekcija	142,6	142,6		100,0
20	900	1655	Transporto investicijų direkcija	1701,0	1600,3	100,7	94,1
20	900	1696	Valstybinė įmonė "Palangos aerouostas"	5100,0	5100,0		100,0
20	900	1725	Spec.paskirties akcinė bendrovė aviakompanija "Lietuva"	2000,0	2000,0		100,0
20	900	1801	AB "Sportinė aviacija"	1000,0	1000,0		100,0
			Žemės ir miškų ūkio ministerijos reguliavimo sritis				
90	900	1688	Valstybės įmonės "Pieno tyrimai"	80,0	80,0		100,0
			V.Teisėsaugos institucijos				
90	900	1568	Aukščiausiasis Teismas	5682,1	5295,3	386,8	93,2
90	900	1569	Generalinė ir teritorinės prokuratūros	58703,0	56595,4	2107,6	96,4
90	23	1078	Teismai (Teisingumo ministerija)	91331,6	91320,2	11,4	100,0
90	41	1809	Hipotekos įstaigos (Teisingumo ministerija)	9831,0	9831,0		100,0
			VI.Švietimo, kultūros ir kitos įstaigos ir organizacijos				
90	900	1596	Lietuvos mokslų akademija	3810,6	3810,6		100,0
90	900	1597	Architektūros ir statybos institutas	1344,3	1344,3		100,0
90	900	1614	Lietuvos gyvulininkystės institutas	2422,8	2422,8		100,0
90	900	1615	Lietuvos maisto institutas	1276,9	1276,9		100,0
90	900	1616	Lietuvos vandens ūkio institutas	1893,0	1893,0		100,0
90	900	1617	Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės institutas	2612,2	2612,2		100,0
90	900	1618	Termoizoliacijos institutas	1053,8	1053,8		100,0
90	900	1619	Lietuvos veterinarijos institutas	1660,3	1659,3	1,0	99,9
90	900	1620	Lietuvos žemdirbystės institutas	7680,0	7680,0		100,0
90	900	1621	Lietuvos žemės ūkio inžinerijos institutas	2126,5	2126,5		100,0
90	900	1622	Biotechnologijos institutas	1775,2	1775,2		100,0
90	900	1626	Eksperimentinės ir klinikinės medicinos institutas	3121,3	3121,3		100,0
90	900	1599	Matematikos ir informatikos institutas	3517,5	3517,5		100,0
90	900	1600	Fizikos institutas	2609,2	2609,1	0,1	100,0
90	900	1601	Teorinės fizikos ir astronomijos institutas	1922,4	1922,4		100,0
90	900	1602	Puslaidininkų fizikos institutas	5226,5	5226,5		100,0
90	900	1603	Lietuvos energetikos institutas	4886,7	4886,7		100,0
90	900	1604	Chemijos institutas	4098,8	4098,8		100,0
90	900	1605	Biochemijos institutas	2923,3	2923,3		100,0
90	900	1606	Imunologijos institutas	1634,5	1634,5		100,0
90	900	1624	Botanikos institutas	3395,6	3395,6		100,0
90	900	1607	Ekologijos institutas	3237,5	3237,5		100,0
90	900	1608	Geografijos institutas	978,8	978,8		100,0
90	900	1609	Lietuvos filosofijos ir sociologijos institutas	1572,9	1568,8	4,1	99,7
90	900	1610	Kultūros ir meno institutas	1161,7	1161,7		100,0
90	900	1584	Kauno technologijos universitetas	54293,8	54293,1	0,7	100,0

90	900	1585	Vilniaus Gedimino technikos universitetas	33242,8	33242,8		100,0
90	900	1611	Lietuvos istorijos institutas	2268,7	2268,7		100,0
90	900	1612	Lietuvos literatūros ir tautosakos institutas	1949,5	1949,5		100,0
90	900	1613	Lietuvos mokslų akademijos biblioteka	3249,8	3249,0	0,8	100,0
90	900	1623	Geologijos institutas	1576,8	1576,8		100,0
90	900	1586	Klaipėdos universitetas	21631,8	21631,8		100,0
90	900	1587	Lietuvos žemės ūkio universitetas	21008,7	21008,7		100,0
90	900	1588	Lietuvos veterinarijos akademija	5776,4	5776,4		100,0
90	900	1589	Lietuvos teisės akademija	23161,9	23161,6	0,3	100,0
90	900	1590	Kauno medicinos akademija	34005,1	34005,1		100,0
90	900	1591	Vilniaus dailės akademija	9740,6	9740,6		100,0
90	900	1592	Vilniaus pedagoginis universitetas	23970,6	23970,6		100,0
90	900	1598	Lietuvių kalbos institutas	3880,0	3880,0		100,0
90	900	1593	Lietuvos kūno kultūros institutas	5746,2	5746,2		100,0
90	900	1581	Vilniaus universitetas	65797,6	65496,3	301,3	99,5
90	900	1582	Vytauto Didžiojo universitetas	18841,7	18841,7		100,0
90	900	1594	Šiaulių pedagoginis universitetas	14324,0	14324,0		100,0
90	900	1595	Lietuvos muzikos akademija	11054,0	10803,1	250,9	97,7
90	900	1625	Lietuvos miškų institutas	1265,1	1265,1		100,0
90	900	1583	Lietuvos karo akademija	13826,2	13826,2		100,0
90	900	1628	Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas	5551,8	5551,2	0,6	100,0
90	900	1570	Lietuvos technikos biblioteka	3232,3	3232,3		100,0
90	900	1714	Lietuvos medicinos biblioteka	851,3	851,3		100,0
90	900	1751	Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas	4560,0	4560,0		100,0
90	900	1753	Valstybinė jaunimo reikalų taryba	952,8	946,4	6,4	99,3
90	900	1690	Valstybinė privatizavimo agentūra	763,6	761,2	2,4	99,7
90	900	1718	Lietuvos smulkaus ir vidutinio verslo plėtros agentūra	127,7	127,6	0,1	99,9
90	900	1773	Valstybinė energetikos išteklių kainų ir energetikos veiklos kontrolės komisija	1081,0	1077,0	4,0	99,6
90	900	1658	Valstybės tarnautojų tobulinimosi centras prie Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministerijos	147,0	147,0		100,0
90	900	1572	Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras	4597,7	4597,6	0,1	100,0
90	900	1573	Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos aukų rėmimo fondas	571,0	331,0	240,0	58,0
90	900	1860	Mažosios Lietuvos reikalų taryba	60,0	60,0		100,0
90	900	1627	Lietuvos mokslo taryba	901,2	896,4	4,8	99,5
90	25	1145	Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija	41738,5	41250,6	487,9	98,8
90	900	1574	Valstybinis patentų biuras	1907,1	1807,8	99,3	94,8
90	900	1803	Italų ir lietuvių kultūros centras	25,1	25,1		100,0
90	900	1673	Viešoji įstaiga Lietuvos aklujų choras "Vilnius"	11,0	11,0		100,0
90	900	1861	Lietuvos kurčiųjų sporto federacija	80,0	80,0		100,0
90	900	1762	Lietuvos kareivių motinų sąjunga	42,0	42,0		100,0
90	900	1900	Lietuvoje gyvenančių Antrojo pasaulinio karo dalyvių, kovojusių antihitlerinės koalicijos pusėje, organizacija	10,0	10,0		100,0
90	900	1855	Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga	20,0	20,0		100,0
90	900	1859	Organizacija "Vaiko tėviškės namai"	125,0	125,0		100,0
90	900	1817	Valstybės ir savivaldybių tarnautojų mokymo ir reabilitacijos centras "Dainava" prie Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministerijos	257,0	257,0		100,0
90	900	1675	Valstybės įmonė poilsio namai "Baltija"	2086,0	2086,0		100,0
90	900	1682	Valstybės įmonė sanatorija "Lietuva"	109,3	109,3		100,0
90	900	1821	Valstybės įmonė Seimo leidykla "Valstybės žinios"	200,0	130,0	70,0	65,0

90	900	1822	Valstybės įmonė "Greminta"	600,0	595,9	4,1	99,3
90	900	1823	Valstybės poilsio namai "Eglė"	1060,0	1059,5	0,5	100,0
90	900	1814	Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos specialiosios paskirties akcinė komunalinių paslaugų bendrovė	2060,0	2060,0		100,0
90	900	1815	Specialiosios paskirties akcinė bendrovė "Autoūkis"	336,0	336,0		100,0
90	900	1947	Vilniaus šv.Mikalojaus parapija	40,0	40,0		100,0
90	900	1805	Vilkaviškio vyskupija	530,0	530,0		100,0
90	900	1857	Telšių vyskupijos kurija	1484,0	1484,0		100,0
90	900	1577	Mokslininkų rūmai	215,2	215,2		100,0
90	900	1579	Rašytojų sąjunga	223,0	223,0		100,0
90	900	1746	Lietuvos fotomenininkų sąjunga	64,6	64,6		100,0
90	900	1945	Lietuvos žurnalistų sąjungos Kauno apskrities skyrius	200,0	200,0		100,0
90	900	1939	Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjunga	130,0	130,0		100,0
90	900	1580	Studijų kreditai	3542,0	290,0	3252,0	8,2
90	38	1669	Lietuvos vartotojų kooperatyvų sąjunga	162,0	162,0		100,0
90	900	1865	Lietuvos ekonominės plėtros agentūra prie Europos reikalų ministerijos	1231,2	1231,2		100,0
90	900	1747	Lietuvos-užsienio šalių draugijų asociacija	30,0	30,0		100,0
90	900	1944	Asociacija "Europos judėjimas Lietuvoje"	12,0	12,0		100,0
90	900	1856	Šiaurės kraštų informacijos biuras Vilniuje	50,0	50,0		100,0
90	39	1633	Lietuvos invalidų reikalų taryba prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės	32876,5	32646,9	229,6	99,3
90	900	1634	Globos ir rūpybos fondas	53,7	53,6	0,1	99,8
90	900	1858	Šachmatininko Vlodo Mikėno fondas	100,0	100,0		100,0
90	900	1948	Žalgirio mūšio paramos fondas	15,0	15,0		100,0
90	900	1949	Lietuvos muzikų rėmimo fondas	9,0	9,0		100,0
90	900	1816	Valstybinė ligonių kasa	349351,0	349351,0		100,0
90	900	1813	Lietuvos raudonojo kryžiaus draugija	1500,0	1500,0		100,0
90	900	1825	Kauno arkivyskupija	1200,0	1200,0		100,0
90	900	1869	Vilniaus arkivyskupija	120,0	120,0		100,0
90	900	1837	Kauno kunigų seminarija	782,0	782,0		100,0
90	900	1838	Telšių kunigų seminarija	440,0	440,0		100,0
90	900	1839	Vilniaus kunigų seminarija	228,0	228,0		100,0
90	900	1850	Šv.Bazilijaus Didžiojo vienuolių ordino atstovybė Vilniuje	12,0	12,0		100,0
90	900	1933	Lietuvos Šv.Kazimiero seserų kongregacija	256,0	256,0		100,0
90	900	1659	Marijampolės krikščioniškosios kultūros centras	1065,1	1065,1		100,0
90	900	1866	Rytų Aukštaitijos katalikų jaunimo centras	20,0	20,0		100,0
90	900	1635	Lietuvos invalidų draugija	1100,0	1100,0		100,0
90	900	1819	Lietuvos savivaldybių asociacija	100,0	100,0		100,0
90	900	1639	Klaipėdos žvejų vartotojų kooperatyvas	50,0	9,1	40,9	18,2
90	900	1867	Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių bendrija	7,0	7,0		100,0
90	900	1683	Kompensavimas gyventojams už šiluminę energiją	81606,9	14219,0	67387,9	17,4
90	900	1637	Ne pelno organizacija "Būsto kreditavimo fondas"	7735,0	7735,0		100,0
90	900	1661	Bendrasis paramos gyvenamiesiems namams, butams statyti arba pirkti fondas	75000,0	75000,0		100,0
90	900	1713	Vienkartinės kompensacijos žuvusiųjų šeimoms ir nukentėjusiems nuo 1991 01 11-12 įvykdytos agresijos ir vėlesnių įvykių (Krašto apsaugos ministerija)	544,0	536,8	7,2	98,7
90	900	1885	Lietuvių grįžimo į Tėvynę informacijos centras	38,0		38,0	

90	900	1679	Specialusis fondas veikiančioms ir besisteigiančioms profesinėms s?jungoms remti	97,0	97,0		100,0
90	900	1875	Lėšos likviduojamų bankų kreditoriams suteiktoms valstybės garantijoms įvykdyti (Finansų ministerija)	30000,0	30000,0		100,0
90	900	1761	Meno kūrėjų organizacijų fondų rėmimas (Kultūros ministerija)	1425,0	1425,0		100,0
90	900	1685	Indėlių draudimo fondas (Finansų ministerija)	20000,0	20000,0		100,0
90	900	1712	Bendrosios mokslo ir studijų reikmėms (Švietimo ir mokslo ministerija)	15386,7	13619,2	1767,5	88,5
90	900	1820	Lėšos darbo užmokesčiui, pensijoms, stipendijoms ir pašalpoms indeksuoti (Finansų ministerija)	2765,3		2765,3	
90	900	1660	Vyriausybės rezervo fondas	21,9		21,9	
90	900	1767	Išlaidos, susijusios su vidaus ir užsienio skola	364453,0	308515,5	55937,5	84,7
90	900	1657	Gyventojų indėlių kompensavimo bankrutuo-jančiuose bankuose fondas (Finansų ministerija)	38000,0	38000,0		100,0
90	900	1760	Gyventojų indėlių, sukauptų iki 1991 02 26, kompensavimas (Finansų ministerija)	35000,0	9524,8	25475,2	27,2
90	900	1841	Lietuvos žydų religinė bendrija	12,0	12,0		100,0
90	900	1842	Vilniaus musulmonų sunitų religinė bendruomenė	12,0	12,0		100,0
90	900	1843	Lietuvos aukščiausioji sentikių taryba	30,0	30,0		100,0
90	900	1844	Lietuvos evangelikų liuteronų konsistorija	26,0	26,0		100,0
90	900	1845	Lietuvos evangelikų reformatų kolegija	20,0	20,0		100,0
90	900	1846	Lietuvos karaimų religinė bendruomenė	8,0	8,0		100,0
90	900	1847	Lietuvos vyskupų konferencija	2930,0	2930,0		100,0
90	900	1848	Vilniaus stačiatikių Šv.Dvasios vienuolynas Vilniuje	150,0	150,0		100,0
90	900	1852	Lietuvos samariečių bendrija	35,0	35,0		100,0
90	900	1854	Teisės biuras prie Europos reikalų ministerijos	1608,0	1553,2	54,8	96,6
90	900	1853	Palaimintojo J.Matulaičio parapija	150,0	150,0		100,0
90	900	1862	Lietuvos esperantininkų s?junga	80,0	80,0		100,0
90	900	1870	Visuomeninio judėjimo "Stabdyk nusikalstamum?" koordinacinis štabas	72,0	72,0		100,0
90	900	1871	Kauno Šv.Mykolo Arkangelo (Igulos) bažnyčia	200,0	200,0		100,0
90	900	1863	Lietuvos žmogaus teisių asociacija	40,0	40,0		100,0
			Iš viso ministerijos, departamentai ir kitos įstaigos, įmonės	5929394,7	5720629,8	208764,9	96,5
90	900	1663	Perduota dotacija savivaldybėms	481112,0	481112,0		100,0
90	900	1664	Perduotos lėšos	372079,3	371468,9	610,4	99,8
90	900	1665	Kitos išlaidos		27042,5	27042,5	
			Iš viso	6782586,0	6600253,2	182332,8	97,3

Biudžeto kontrolės skyriaus viršininko
pavadootoja - poskyrio viršininkė

A.Meiluvienė

5.7 PRIEDAS 12

P A Ž Y M A
apie valstybės biudžeto 1997 metų išlaidų struktūros
pagrindinių rodiklių įvykdymą

Įstatymu nustatyti valstybės biudžeto išlaidų rodikliai	Patvirtinta (patikslintu) įstatymu	Patikslinta Apyskaitos duomenimis	Faktiškos išlaidos	Palyginimas proc. (4:3)
1	2	3	4	5
Paprastosios išlaidos	6062110	6049269,2	5849825,8	96,7
iš jų darbo užmokestis	1397984	1501935,8	1499696,1	99,9
Nepaprastosios išlaidos	720476	733316,8	720779,7	98,3
Iš viso:	6782586	6782586,0	6570605,5	96,9

Biudžeto kontrolės skyriaus viršininko
Pavadootoja - poskyrio viršininkė

A.Meiluvienė